

Vianočné obdobie patrí tradične v Dúbravke podujatiam aj zbierkam

Pomoc zvieratám, potešenie deťom

Krajšie a bohatšie Vianoce deťom z málo podnetného prostredia, teplejšiu zimu zvieratám v útulku i pomoc ľuďom v núdzi. Podpora môže mať rôzne podoby a formy. Pred Vianocami v Dúbravke spojila obyvateľov už tradične pri viacerých podujatiach.

Od 5. novembra do 5. decembra nosili Dúbravčania aj školy potrebné veci pre zvieracích obyvateľov blízkeho útulku Slobody zvierat na Poliankach. Potom sa vďaka iniciatíve miestneho poslanca Mária Borzu pridalo aj vedenie mestskej časti, župní, mestskí a miestni poslanci, ktorí prispeli a dokúpili potrebné veci a krmivo. Nakoniec spoločne navštívili útulok a zbierku odovzdali.

Kým útulok spája ľudí pri venčení opustených zvierat, lokalita psieho výbehu a cvičiska na Dražickej zas psičkárov z Dúbravky. Mestská časť eviduje okolo 1718 majiteľov psov, ktorí svojho miláčika zaevidovali a platia za neho dane. Dúbravka za tieto poplatky poskytuje napríklad koše na psie exkrementy, ktoré sa dajú nájsť na 135 miestach, a vynáša ich trikrát týždenne, či starostlivosť o spomínané venčisko a cvičisko. O vzniku priestranstva pre psov v inej lokalite sa hovorí už dlhšie, podrobnosti prinášame na 5. strane.

Okrem zbierky pre útulok, pokračovala už tretí rok a tretí rok úspešne aj aktivita, ktorú pod názvom Staň sa Ježiškom zastrešuje oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva miestneho úradu. Vždy v predvianočnom období pripraví zoznam detí zo sociálne znevýhodneného prostredia a ľudia im môžu pričať Vianoce, čiže pripraviť darček „na mieru“. Aj tento rok našlo každé dieťa svojho darcu „Ježiška“.

Posolstvo Betlehemskeho svetla patrí vianočným sviatkom

Svetlo pokoja, pomoc druhým aj súťaženie

Klobásy, svetlo, anjelská kapustnica aj ľadový medveď. To všetko spojila posledná adventná sobota v Dúbravke. Doobedie patrilo otužilcom a milovníkom mäsových špecialít, poobedie charitatívnemu podujatiu a myšlienke.

Symbolicky na deň zimného slnovratu povstali zo spánku ľadové medvede a stretli sa pred kultúrnym domom počas už tradičnej akcie otužilcov pod názvom Ľadový medveď. K miestnym a bratislavským sa pridala aj skupinka z Vrbovíc a country formácie Pohodička.

Teplejším a voňavejším podujatím v rovnakom čase pred kultúrnym domom bol Klobásový festival 2024 pod vedením Ľuba Navrátila. Prvé aj druhé miesto za výrobu klobás si odniesli dobrovoľní hasiči z Dúbravky, tretia priečka putovala do rúk tímu z Karlovej Vsi. Podvečer sa v Dúbravke spojila charitatívna akcia s názvom Anjelská kapustnica, ktorú organizoval Daniels pub na Ulici kpt. Rašu v spolupráci s mestskou časťou. Išlo už o siedmy ročník pomáhajúceho podujatia. Výťažok z predanej kapustnice putoval dúbavskej rodine v neľahkej životnej situácii.

Na podujatí nesvietila symbolicky len myšlienka pomoci, ale naozaj aj plamienok. Priamo z Betlehema ho priniesli dúbavskí skauti 11. zboru Biele delfíny a slávnostne ho odovzdali Dúbavčanom, aby sa jeho odkaz šíril ďalej. Plamienok sa každoročne pred Vianocami odpaľuje z plamienka horiaceho v Bazilike Narodenia Pána v Betleheme.

(lum)

Otvorili prevádzku, snažia sa, aby v nej mohli ľudia naozaj vypnúť

Lapky: Na počiatku bolo vlastné pexeso

Bistro, požičovňu hračiek, detský kútik či miesto na coworking. To všetko spájajú Lapky, prevádzka na ulici Pri Hrubej lúke oproti obchodnému domu za konečnou električkou. Stoja za ňou tri ženy, ktorých dala dokopy idea a spoločné zanievanie. Lapky, ktoré dávajú priestor pracovať aj oddychovať zároveň, nám priblížila DOMINIKA.

Ako vznikli, zrodili sa Lapky. Ako sa pustili tri kamarátky do podnikania?

Sme v tom tri - Petronela, Monika a Dominika. Ako prvý prišiel nápad na výrobu hračky – išlo o pexeso s opozitami, v tom čase veľmi obľúbená hra môjho syna v takej jednoduchej knižnej podobe, ktorú sme zamýšľali predávať cez e-shop. Pri prechádzkach v Dúbavke si moja sestra Petra všimla krásny holo priestor na predaj, prenájom. A skrsol nápad. Hernička pre najmenších s bistro. Len kúsok od domu. Vedela som, že deti, organizovanie osláv sú témou mojej sestry od malička a že by to bolo pre ňu to pravé orechové. V dovedajšom zamestnaní síce využívala veľa zo svojich daností, ale nebola šťastná. Mňa nadchla myšlien-

ka z iného uhľa. V tom čase som už bola mama a zároveň spolumajiteľka firmy a vedela som, čo všetko to so sebou prináša a ako málo času má žena, matka na seba, na vzťah, na prácu. A tak sme začali premýšľať nad možnosťami, s čím by sme maminám a otcom mohli pomôcť a ako to zapracovať do nášho už vznikajúceho podnikateľského konceptu. Monika bola kolegyňou a zároveň rodinnou známou. Poprosili sme ju, aby nám pomáhala pri rôznych administratívnych úkonoch, ktorých bolo neúrekom. Rýchlo sme pochopili, že Peťka to všetko, čo sme plánovali, nebude schopná utiahnuť sama. Keďže ja mám vlastnú firmu a nemôžem byť každý deň v prevádzke Lapiek. Monika bola našou prirodzenou voľbou, oslovili sme ju a ona súhlasila.

Čo všetko sú Lapky, nie je to len kaviareň s detským kútkom, čo tu ľudia nájdu?

Lapky nie sú len obyčajné bistro a obyčajná hernička pre deti. Hernička je bezpečná, hračky a iné prvky dôkladne vyberáme tak, aby boli pre deti podnetné, zmysluplné. Všetko udržujeme funkčné a čisté. V bistre ponúkame rôzne nápoje a malé jedlá pre deti aj dospelých, rovnako si dávame záležať na tom, aby boli pokrmy čo najzdravšie a aby si v našej ponuke dokázal niečo nájsť každý. Toto je zák-

lad. Čo sme chceli a vytvorili navyše je možnosť pracovať u nás z bistra, a popritom nechať dieťa plne v našich rukách, koľko je potrebné. Túto alternatívu využívajú najmä rodičia s menšími deťmi, ktoré ešte nemôžu ostať samé bez akéhokoľvek kontaktu s rodičom. V 99 percent prípadoch tento model funguje, a ak aj nefunguje na prvú, ideme na to postupnou adaptáciou,

ako napríklad v škôlke. Druhá možnosť je nechať dieťa u nás s našimi babysitterkami osamote. Spravidla sú to deti od 3 rokov a vyššie. Rodičia tento čas využívajú na všetky možné účely, od pokojného nákupu, cez vybavenie lekárov, úradov, na rande alebo aj „obyčajný“ oddych pre seba. Toto je pre nás dôležitá vec. Dať rodičom takú možnosť a za prijateľnú cenu. Lebo nie všetci majú fungujúcich starých rodičov, nie všetci majú partnera a teda sú na to dvaja. Snažíme sa, aby v našom priestore, alebo aj mimo neho, počas babysittingu, ľudia ozaj mohli vypnúť, zrelaxovať, alebo pracovať na tom, čo doma s dieťaťom nedokážu.

Váš priestor je celkom veľký, organizujete tu podujatia?

Organizovanie detských a rôznych iných osláv, krstiny, dospelácke narodeniny, krsty a podobne sa vyvinulo úplne prirodzene samé od seba. A stalo sa našou srdcovkou. Rovnako tak catering, ktorý už využívajú nielen naši kamenní zákazníci u nás, ale aj doma na rodinné akcie, firmy na porady, prednášky, raňajky s klientami a podobne. Stačilo u nás od začiatku ponúkať kvalitné suroviny, byť nápadiť a ľudia si naše misy sami začali pýtať aj mimo Lapiiek.

S čím všetkým ste sa museli popasovať počas podnikania?

Podnikanie nie je ľahké. Na začiatku bojujete s financovaním, ako novej firme bez histórie vám nikto úver neposkytne. Mali sme nejaké vlastné zdroje, požičali sme si od rodičov, ale to zďaleka nestačilo ani na základ. Pomohla nám pôžička, bez nej by sme to nedali. Popritom riešite množstvo administratívnych povinností, o ktorých sme miestami nemali ani tušenia. Celkový prístup je taký, že nemáte pocit, že tento štát sa teší, že niekto ide podnikáť, prinášať hodnotu a zamestnávať ľudí. Bohužiaľ. S dodávateľmi sa človek musí mať veľmi na pozore, aby nebol oklamaný alebo prinajmenšom zmanipulovaný. Rovnako tak nájsť zodpovedných zamestnancov, ktorí v práci žijú vaše hodnoty, dá sa na nich spoľahnúť, nekradnú. To je obrovská výzva. Na veľa vecí sme prišli časom. Niekedy sme v Lapkách strávili celé týždne bez dňa oddychu, lebo nemal kto pracovať. Ale všetko sa to dá vydržať, pokiaľ veríte tomu, čo robíte a dokážete napriek všetkým okolnostiam ostať pozitívny a odvážny. Odmenou sú naši spokojní zákazníci, deti, ktoré od nás nechcú odísť, mamy „s vyloženými nohami“, klienti, čo sa opakovane vracajú a dopytujú sa našich služieb, pozitívne recenzie, všetky milé povzbudenia, aby sme vytrvali a ako dobre to robíme. Ďakujeme.

Organizujete, alebo je u vás priestor aj na nejaké podujatia?

Ak nás osloví niekto s nejakou zaujímavou témou na prednášku alebo workshop, ktorá má súvis s deťmi, výchovou, zdravím, dáva nám to zmysel a ľudia prejavia záujem, ideme do toho. Rovnako keď nás oslovili s možnosťou cvičiť u nás jogu s maminami a deťmi, neváhali sme. Aj tu sa využíva stráženie detičiek počas hodiny. Kto potrebuje, respektíve, kto chce. Okrem toho organizujeme rôzne zábavné akcie pre deti, akými sú bublinová šou, kúzelník, Smejko a Tanculienka a podobne.

Prezradte niečo z plánov do budúcnosti?

Stále sa chceme zlepšovať (úsmev).

Citát:

Chceli a vytvorili sme navyše aj možnosť pracovať u nás z bistra, a popritom nechať dieťa plne v našich rukách, koľko je potrebné.

Lapky

Herňa, bistro, podujatia,
detské oslavy, babysitting
Pri Hrubej lúke 5
office@lapky.eu
0948 721 659

Najväčšou odmenou sú reakcie, úsmevy a to, keď deti od nás nechcú odísť

V LOFTe sa spája láska k pohybu

ZaLOFT-om v novostavbe MAMAPAPA na Nejedlého 24 stoja dvaja ľudia s odlišnými príbehmi, ktoré sa v jednom okamihu prepojili do spoločnej vízie – vytvoriť jedinečné športové centrum. Muž a žena, kreatívna mama a športovec. PETRA vnímala športové centrum z pohľadu rodiča, zatiaľ čo JAKUB, profesionálny hokejista a kondičný tréner, vniesol pohľad športovca s odbornými skúsenosťami. Petra si vyskúšala, aké to je, keď chcela cvičiť, no nemala kam ísť so svojím dieťaťom. Má umelecké vzdelanie, vďaka čomu výborne ovláda kreatívne veci. Svoje nadanie využíva na vytváranie možností pre deti – od tvorivých dielní až po rôzne aktivity, ktoré rozvíjajú ich kreativitu a fantáziu. Jakub do projektu vniesol profesionálny prístup, zameraný na efektívny tréning a radosť zo športu. Na svoj koncept využili zdanlivú nevýhodu priestoru – šikminu, vznikol tak LOFT s originálnym priestorom pre deti a pohyb.

Ako vznikol nápad založiť LOFT? A prečo práve v Dúbravke?

Myšlienka vznikla počas dlhých rozhovorov o športe a životnom štýle. Vytvoriť miesto, ktoré by napĺňalo potreby rodičov, detí aj športovcov. Dúbravka bola pre nás jasnou voľbou – je to miesto plné rodín a ľudí, ktorí chcú aktívne tráviť čas a zdieľať lásku k pohybu. LOFT je odpoveďou na túto potrebu.

Čo všetko sa dá u vás v priestore s detským kútikom nájsť a robiť?

Náš detský kútik je navrhnutý tak, aby bol pre deti nielen zábavný, ale aj podnetný. Je situovaný v netradičnom priestore so šikminou, na ktorej konci sa nachádzajú rozkošné domčeky plné hračiek. Deti tu nájdú molitanové zostavy, z ktorých si môžu vytvárať vlastné prekážkové dráhy, magnetickú kresliacu stenu na rozvíjanie fantázie, Montessori preliezky, guľôčkový bazén, hojdačky a širokú škálu hračiek pre všetky vekové kategórie. Detský kútik je prepojený s relaxačnou zónou pre rodičov, kde si môžu vychutnať kávu, čaj, domácu limonádu alebo bio

ovocnú šťavu. Pre deti máme pripravené aj menšie pochutiny. Máme v ponuke výberovú kávu a čaje, ďalšie produkty sú bio a so slovenským pôvodom, chceli by sme tak podporiť slovenských výrobcov.

Vidíme tu aj priestor pre prácu, stretnutia, tvorbu.

Na to slúži relaxačná zóna. Tá ponúka knižnicu s výberom kníh pre deti aj dospelých, takže rodičia si môžu počas chvíľky oddychu prečítať knihu, zatiaľ čo sa ich deti zabávajú. Počas návštevy môžu deti využívať aj športovú časť, kde ich čaká prekážková dráha, Montessori preliezky, hojdačka pre najmenších a dostatok priestoru na behanie. U nás si každý nájde to svoje – od radostného pohybu až po chvíle kreativity a oddychu.

Je ťažké podnikateľ? Čo vás prekvapilo, potešilo, zaťažilo?

Podnikať je určite náročné – je to cesta plná výziev, ale zároveň aj príležitostí. Každý deň sa učíme niečo nové a každá situácia, ktorú riešime, nás posúva o krok dopredu. Najväčšou odmenou a motiváciou zároveň sú pre nás pozitívne reakcie ľudí a usmiate deti, ktoré od nás nechcú odísť. Keď vidíme, že rodičia aj deti u nás nájdu radosť, pohodu a zábavu, vieme, že tá námaha stojí za to. Zároveň nás to motivuje neustále sa zlepšovať a prinášať nové nápady, aby sme vždy splnili očakávania a možno ich aj trochu predčili.

Organizujete alebo je u vás priestor aj na nejaké podujatia?

Áno, naše športové centrum LOFT ponúka rôzne aktivity pre deti aj dospelých a zároveň poskytujeme priestory na oslavy či workshopy. Pre deti organizujeme pohybové kurzy zamerané na všeobecnú pohybovú prípravu, ako aj kreatívne diel-

ne, kde sa deti môžu venovať tvorivým aktivitám a rozvíjať svoju fantáziu či jemnú motoriku. Pre dospelých máme širokú ponuku skupinových cvičení, ako kruhový tréning, HIIT, joga, funkčný tréning a bežecké tréningy, ktoré sú vhodné pre začiatočníkov aj pokročilých. Na väčšinu cvičení – okrem jogy – môžu prísť rodičia aj s deťmi. Kým sa rodičia venujú cvičeniu, deti si užívajú našu detskú zónu plnú zábavných aktivít. Okrem toho ponúkame individuálne tréningy prispôbené potrebám klientov a priestor na usporiadanie osláv či workshopov. Našou víziou je vytvárať komunitu, kde sa každý cíti vítaný a nájde si aktivitu, ktorá ho bude naplňovať.

Prezradte niečo z plánov do budúcnosti?

V budúcnosti plánujeme rozšíriť naše aktivity a vytvoriť bežeckú a cyklistickú komunitu pre všetkých, ktorí chcú zaradiť pravidelný pohyb do svojho života a nájsť motiváciu v kolektíve. Pre deti pripravujeme detské kino a rôzne zábavné podujatia, ktoré budú kombinovať pohyb, tvorivosť a zábavu. Pre dospelých plánujeme workshopy o zdravom životnom štýle, kde sa zameriame na výživu, pohyb, relaxáciu a motiváciu pre dlhodobé udržanie zdravia. Našou víziou je podporovať komunitu, ktorá žije aktívne a spoločne sa inšpiruje k zdravšiemu životu. Ale naším najväčším plánom a snom zároveň je ľuďom vysvetliť, že pohyb je životný štýl, aby chápali, že sa musia hýbať. Je to dôležité pre ich psychickú aj fyzickú stránku. Týmto spôsobom veríme, že prispejeme k tomu, aby sa ľudia cítili lepšie vo svojom tele aj myslí.

Citát:

Naším najväčším plánom a snom zároveň je ľuďom vysvetliť, že pohyb je životný štýl, aby chápali, že sa musia hýbať. Je to dôležité pre ich psychickú aj fyzickú stránku.

LOFT športové centrum

Deti, dospelí, rodičia a deti, workshopy

Nejedlého 24

info@loftsport.sk

0911 215 295

Prvý starosta pôsobil od roku 1991 do roku 1994

Lúčime sa s Jánom Rösselom

Po ťažkej a dlhej chorobe nás 19. novembra vo veku 84 rokov navždy opustil prvý starosta mestskej časti Bratislava-Dúbravka, stredoškolský profesor (gymnázium Bilíkova) a Starodúb-
ravčan Ing. Ján Rössel.

Ján Rössela za prvého dúbravského starostu zvolili po zmene režimu v roku 1990, kedy bola dúbravská samospráva v prvých slobodných voľbách. Vo funkcii pôsobil od roku 1991 do roku 1994. V tomto čase sa chodili do Dúbravky pripravovať na funkciu starostu zvolení starostovia až z východného Slovenska. Intenzívne spolupracoval so starostami Bratislavy, ale aj mimo nej, pravidel-

ne si vymieňali svoje nové skúsenosti spojené s riadením obce. Na miestnom úrade mestskej časti pracoval Ján Rössel do svojich 74 rokov.

Starosta - Mikuláš

Miloval Dúbravku, prežil v nej celý svoj život spolu so svojou rodinou. Nikdy nikomu neodmietol svoju pomoc. Dal napríklad zhotoviť symbol Dúbravky „Horánsku studňu“ a tiež si možno starší pamätajú, že mali v Dúbravke lacnejšie pekárenské výrobky - vďaka dohode, ktorú podpísal s dúbravskou pekárňou, ktorá je už, žiaľ, minulosťou.

Vo voľnom čase si rád zahral futbal, ktorému sa v mladosti venoval intenzívnejšie a aj atletike. Rád lyžoval (na čo si zase určite radi spomenú aj jeho žiaci z gymnázia Bilíkova, keď boli

spolu na lyžiarskom výcviku). Poslednýkrát stál na svojich obľúbených bežkách na Dúbravskej Glavici, keď mal 78 rokov.

Roky popri svojom zamestnaní vykonával funkciu vedúceho kina „Odboj“, a jeho otec v ňom dlhý čas premietal. Vždy rád každému pomohol, napríklad aj so zhotovením plotov svojim susedom. Bol milý, vtipný, veselý a tak si ho budú pamätať aj mnohé deti, ktoré už medzičasom dávno dospeli, nakoľko sa rád v čase sviatku svätého Mikuláša prezliekol do červeného kabáta, červenej čiapky a rozdával radosť najmenším. Nikto nepochyboval, že je skutočný Mikuláš, veď mal ozajstnú bielu huňatú bradu, za ktorú ho mohli deti aj poťahovať. Ukladanie urny na Dúbravskom cintoríne sa bude konať na jar. Presný termín rodina včas oznámi, aby ste s Ján Rösselom mohli Dúbravčania rozlúčiť všetci, ktorí ste ho poznali a mali radi.

Richtári, starostovia

Za dúbavskými richtármi, komisármi, predsedami sa ohliadol v minulosti na stránkach Dúbravských novín aj Ľubo Navrátil. Ako sa dozvedáme, prvým známym dúbavským richtárom bol Joachim Milossovits (Zámoravkin), ktorý podpísal v roku 1768 ustanovenia dúbavského urbáru.

Na listine z roku 1807, ktorou Dúbravčania ustanovujú plat svojmu prvému farárovi Ignácovi Navrátilovi, je podpis starostu Pavla Martanovitsa, ôsmich prísazných a notára Simona Dusseka. Na začiatku 19. storočia bol na čele obce Bartolomej Zselermaoyes (Žernovič). V revolučných rokoch 1848–49 bol richtárom Matúš Mikletič a v roku 1856 Ján Lučanič, s ktorým Dúbravčania prežili pohnuté časy prusko-rakúskej vojny, požiare, ale i mor dobytka i ľudí. V roku 1902 bol richtárom Michal Granec, počas prvej svetovej vojny Michal Lučanič.

Prvé zastupiteľstvo v novej Československej republike bolo zvolené v roku 1921 a starostom sa stal Ján Zajíček, po ňom nastúpil Vincent Granec (1924 - 25), ktorého vystriedal Nikodém Husák. Ten starostoval až do roku 1927, keď nastúpil Ignác Šimeček (1928–1930). V rokoch 1930–1932 viedol obec Michal Lučanič a od roku 1933 až do roku 1939 bol starostom Martin Granec. Zákomom 377/1990 Z.z. bola Dúbravka ustanovená ako mestská časť hlavného mesta SR - Bratislavy.(dro, lum, luna)

Starostovia Dúbravky po roku 1990:

1990 – 1994 – Ján Rössel

1994 – 1998 – Otto Riesz

1998 – 2006 – Peter Polák

2006 – 2014 – Ján Sandtner

2014 – Martin Zaťovič

KOLO: Detské veci aj opravy

Pospustení zberu vybraných druhov elek-

trospotrebičov prichádza KOLO s ďalšou novinkou. Súčasťou oboch prevádzok je aj oddelenie detského oblečenia, a to do veľkosti 122.

Dielňa aj oddelenie detského oblečenia. S takými novinkami prišlo záverom roka najväčšie slovenské re-use centrum, čiže KOLO. V Bratislave funguje na dvoch miestach – v Ružinove na Pestovateľskej a v Karlovej Vsi na Jurigovom námestí.

Po novom dáva KOLO druhú šancu už aj oblečeniu. V oboch prevádzkach zaviedlo stále oddelenie detského textilu a chystá ďalší SWAP, teda výmenu šatstva všetkého druhu.

Od marca do augusta teda KOLO prijíma a necháva kolovať prechodné a letné detské oblečenie, od septembra do februára prechodné a zimné. Textil musí byť vypratý, bez poškodení, žmolkov a fľakov. KOLO z hygienických dôvodov neprijíma detské doplnky (šály, čiapky, klobúky, opasky, traky, rukavice a pod.), domáce textilie (obliečky, uteráky, plienky a pod.), perinky, vaky do kočíkov, obuv, papučky, ponožky, podkolenky, pančuchy, spodné a termo prádlo.

Drobné opravy predlžujú predmetom životnosť, čo podporuje myšlienku udržateľnosti, preto KOLO Ružinov otvára vlastnú, zdieľanú dielňu. Prístupná na drobné opravy vo vlastnej réžii alebo s asistenciou je každý utorok od 14:00 do 18:00. Na prinesené predmety, napríklad rozheganý nábytok či deravé oblečenie, budú k dispozícii skrutky, skrutkovače, klince, kladivá, stolová vrtačka, uťahovačka a šijací stroj s nožnicami a základnou sadou nití. Dielňa slúži aj na sobotné tvorivé workshopy.

(lum)

Rekonštrukcia Fedákovej sa skončila

Od 14. októbra spustila mestská časť rekonštrukciu Fedákovej ulice, v úseku od križovatky Fedákova-Repaškého po križovatku Fedákova - K. Adlera. Práce priniesli so sebou obmedzenia aj obchádzky a boli rozdelené na etapy. Na začiatku decembra sa podarilo rekonštrukciu ukončiť a sprejzdniť ulicu v oboch smeroch. Drobné úpravy pokračovali aj počas mesiaca. Rekonštrukcia priniesla nielen viac parkovacích miest, ale aj vyčistené a upravené dažďové vpuste a bezpečnejší pohyb chodcom i šoférom.

Rekordní počet prvodarcov

Koniec novembra patril aj akcii Dúbravská kvapka krvi v KC Fontána. Zaregistrovalo sa 38 darcov, pričom 27-im z nich krv odobrali. Až 24 z nich boli prvodarcovia. Odber predstavoval približne 12 litrov krvi, čo môže pomôcť až 81 pacientom!

Vývoz hnedých nádob počas zimy

Od 2. decembra upravila spoločnosť OLO interval odvozu záhradného biologicky rozložiteľného odpadu, a to na 1 krát za 28 dní. Táto zmena sa týka zimného obdobia december – február. Od novembra sa sezónne zmenil aj vývoz kuchynského bioodpadu. Počas zimnej sezóny sa odváža z hnedých kontajnerov jedenkrát za týždeň. Obyvatelia si môžu zistiť si svoj odvozový deň na stránke www.olo.sk. V týždni od 31. marca 2025 zmení spoločnosť OLO interval pre kuchynský bioodpad opäť na 2-krát za 7 dní. Ďakujeme, že triedite.

Lúčime sa a ďakujeme

Nakonci novembra prišla mestská časť o vždy ochotného člena Dobrovoľného hasičského zboru – Dúbravka, kolegu a priateľa Vojtecha Krajčoviča. V dome kultúry neúnavne dohliadal na bezpečnosť početných podujatí. Za všetko ďakujeme! Česť jeho pamiatke.

[Kde by malo vzniknúť nové priestranstvo pre psov:](#)

Psí výbeh viaže cyklotrasa

K prvému psiemu výbehu v Dúbravke na Dražickej pribudol v roku 2023 ďalší. Susedí s pôvodným a oba sú miestom stretnutí psíkov a ich majiteľov. Nájdete v nich pitnú fontánku prispôbenú pre štvornohých miláčikov, mobiliár, stromy, tieň a aj prvky na agility. Neďaleko výbehov je aj cvičisko s prvkami. Psičkársku lokalitu na Dražickej by mala zmeniť plánovaná cyklotrasa.

Samostatné cvičisko na Dražickej s viacerými prvkami na cvičenie psov sa nachádza oproti výbehom a má podobne ako výbehy voľný vstup. Na všetkých osadilo oddelenie životného prostredia prevádzkový poriadok a v záujme bezproblémového využitia priestorov vyzýva na jeho dodržiavanie.

Do výbehov môže pes vždy len spolu so svojím majiteľom, respektíve držiteľom a musí byť pod jeho neustálym dozorom. Predchádzať má vzájomnému psiemu napadnutiu.

Povinnosťou majiteľa je tiež dbať na dobré uzatvorenie bránky výbehu pri príchode aj odchode, aby nedošlo k voľnému pohybu psov mimo cvičiska a aj odstraňovanie exkrementov po psovi na priestranstvách cvičiska aj výbehov. K dispozícii sú aj koše.

Výbeh v inej lokalite

Psí výbeh v inej lokalite, presnejšie v druhom obvode, avizovalo vedenie mestskej časti vo svojom volebnom programe. Zisťovali sme, kde psí výbeh v Dúbravke vznikne a či vôbec.

Mária Smiešková, vedúca oddelenia životného prostredia v Dúbravke, hovorí, že mestská časť v spolupráci s hlavným mestom vytipovali možno vhodné miesta na vybudovanie nového psieho výbehu. Ide o lokalitu neďaleko križovatky Saratovská - Dúbravčická. Zriadiť by ho malo podľa vedúcej oddelenia hlavné mesto. „Spustenie prác ale súvisí s budovaním cyklotrasy,“ dodáva.

Informáciu potvrdzuje aj poslanec a predseda komisie životného prostredia Tomáš Husár. „Ohľadom nového psieho výbehu prebiehali rokovania s magistrátom,“ hovorí. „K tomuto projektu boli z našej strany zaslané pripomienky a žiadosti o úpravu a verím, že sa to mestu podarí čoskoro vybudovať.“

Cyklotrasa možno o dva roky

Cyklotrasu plánuje magistrát na Dražickej v blízkosti súčasného chodníka, ktorý ide popri psích výbehoch. Chodník má byť doplnený samostatnou cyklotrasou, pričom v súčasnosti prebieha konanie pre získanie umiestnenia stavby. Termín výstavby je závislý od získania stavebného povolenia.

„V rámci výstavby cyklotrasy dôjde k presunu psieho cvičiska na Dražickej. Presun je priamo naviazaný na výstavbu cyklotrasy, nachádza sa v jednom stavebnom konaní. Teda pri výstavbe cyklotrasy nepríde k zrušeniu, len k presunu cvičiska, podľa dohody s mestskou časťou,“ hovorí o plánoch s cyklotrasou hovorca Peter Bubla. „Magistrát ponúkol na presun viaceré možnosti, z ktorých si mestská časť vybrala najvhodnejší pozemok. Nová poloha cvičiska musí spĺňať viaceré podmienok stanovených mestskou časťou, ako napríklad výstavba oplotenia, cvičebných prvkov, vybudovanie vodnej prípojky, zeleň či obslužnosť spevnenou komunikáciou.“

Cyklotrasa na Dražickej je integrálnou súčasťou výstavby cyklotrasy R52 Patrónka – Dúbravka – Devínska Nová Ves na Agátovej ulici. „Začiatok výstavby cyklotrasy je zatiaľ v harmonograme plánovaný na apríl 2026,“ dodáva Bubla.

V minulosti sa v súvislosti s novým psím výbehom a venčiskom hovorilo aj o zelenej ploche a priestranstve oproti Domovu pri križi v lokalite Pri križi – Kristy Bendovej. Je tam aj parkovisko, na ktorom chcel bývalý primátor Ivo Nesrovnal stavať náhradné nájomné byty. Projekt sa vtedy pre odpor vedenia mestskej časti, poslancov a Dúbravčanov zastavil. Toto parkovisko by chcel magistrát po zaregulovaní parkovania podľa hovorcu Bublou zaradiť do parkovacieho systému PAAS.

Počet psov

V Dúbravke je zaevidovaných 1718 psov (ku koncu októbra 2024)

Anketa Dúbravských novín:

My sa pýtame, vy odpovedáte

Milí čitatelia, radi by sme vás viac zapojili do „dúbravského diania“ a zároveň chceme spoznať váš názor.

Pokračujeme v našej ankete. Dnes otázka pre všetkých psíčkarov.

V Dúbravských novinách budeme postupne klásť otázky, ktoré nás - vás zaujímajú. Vy sa budete môcť pohodlne vyjadriť prostredníctvom formulára, kam vás nasmeruje QR kód, ktorý nájdete pri otázke. Vyplnením formulára sa zároveň zapájate do súťaže o dúbravské tričko.

Aké vrecká na psie exkrementy preferujete?

1. Papierové
2. Igelitové
3. Nosím si vlastné

Ako sa zapojiť do ankety v 3 krokoch:

1. Zoberte si mobilný telefón a otvorte aplikáciu "Kamera"
2. Namierte na QR kód a kliknite na "Otvoriť odkaz"
3. Hlasujte v ankete

Stromčeky bez ozdôb do ohrádok

Hlavné mesto, Odvoz a likvidácia odpadu (OLO), Komunálny podnik, BUČINA EKO, IKEA a IKEA Industry pokračujú v projekte zhodnocovania živých vianočných stromčekov. Obyvatelia môžu na odkladanie riadne odzdobených stromčekov využiť 730 ohrádok v meste. Časť stromčekov sa v podobe knižníc opäť vráti mestu a poslúži sociálne znevýhodneným rodinám, mestskej knižnici či ZOO. Odvoz stromčekov z ohrádok zabezpečí OLO, a to od 7.1. do 14.2. 2025. Na prvé dva týždne opäť posilní zvozy.

K Vianociam patrí aj Fragile

Už tradične nezabudnuteľný a sviatočný koncert priniesla do Dúbravky kapela Fragile. Zazneli známe svetové hity v jedinečnom a cappella prevedení a Braňo Kostka nás už tradične rozosmieval so svojim vtipným sprievodným slovom medzi jednotlivými skladbami.

Svetlo športovcom počas zimy

Už nielen areál pri ZŠ Sokolíkova, ale osvetlenie má už aj športovisko pri SPŠE Karola Adlera. Svetlo počas zimných mesiacov na Adlerku iniciovala Komisia športu a zafinancovala mestská časť. Funguje denne od 16:00 do 20:00. Na športovisku treba dodržiavať bezpečnostné pravidlá. Ihrisko sa nesmie využívať po alebo pri silnom daždi, snežení, hrozí vtedy poškodenie umelej trávy. Bicykle, kolobežky a podobné pomôcky na ihrisko nepatria. V zime nie sú dostupné sociálne zariadenia.

Vítanie najmenších s programom

Ajzáverom roka vítala mestská časť dvadsať najmenších Dúbravčanov. Podujatie s názvom Vítanie detí do života organizuje oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva, kde sa dá na slávnosť aj prihlásiť. O program sa postarali deti z MŠ Sekurisova.

Vianočné tvorenie pre všetkých v centre sociálnych služieb

U Matulaya upiekli Vianoce

Už tradične sa začiatok predvianočného obdobia nezaobišiel bez adventných dielní v Centre sociálnych služieb profesora Karola Matulaya. V poslednú novembrovú sobotu sa tu stretli ľudia, ktorým záleží na vzájomnej podpore. Veď inakosť máme každý tú vlastnú a počas života všetci zažijeme nejaký typ znevýhodnenia.

Každý rok Centrum sociálnych služieb profesora Karola Matulaya vytvára priestor na tvorenie pre každého. Ako povedal jeden z účastníkov: „Priateľská atmosféra dielni je na nezaplátenie. Vraciam sa sem každý rok a som rád, že môžem túto iniciatívu podporiť.“ V priestoroch zariadenia nás čakalo množstvo aktivít, stačilo si už len vybrať.

Hneď ráno sme sa dostali do kuchyne, kde voňalo medovníkové cesto, ľudia, mnohí v oblečení s vianočnými motívmi, si požičiavali formičky na vykrajovanie a skúsený personál pomáhal obsluhovať rúry, ktoré boli plne vyťažené.

Ďalšou zastávkou bola jedáleň, už tradične venovaná tvorbe ikebán. Zelené vetvičky, ktoré putovali do vopred pripravenej a navlhčenej peny v miske, sviečky a ozdoby od výmyslu sveta. Ruch, kreativita a milé rozhovory.

Neobišli sme ani výrobu látkových tašiek, nechýbali tiež pohľadnice s vianočnými nálepkami. Novinkou bola výroba odznakov a prístroj, ktorý nám v pomáhal, aby vznikol finálny produkt, mal na druhý deň na svedomí svalovicu na rukách u mnohých dobrovoľníkov.

Upiecť sme si mohli vianočné oplátky, ktoré chutili fantasticky. Naučili sme sa obsluhovať stroj, správne nalievať cesto a odhadnúť čas, za ktorý sa oplátka upeče tak, aby bola krehká a chrumkavá.

Občerstviť sme sa mohli v bufete a pracovníci centra a tiež dobrovoľníci boli všade tam, kde ich bolo treba, za čo im patrí obrovská vďaka. Tak znova o rok!

Stojisko premenili na funkčný priestor

Gymnázium na Bilíkovej ulici sa podarilo vďaka podpore Nadácie Markíza pretvoriť dlhé roky nevyužívané a oku nie príliš lahodiace kontajnerové stojisko na altánok. Slúžiť bude ako prírodná učebňa na výučbu a zároveň ako miesto, v ktorom budú môcť tráviť voľný čas študenti i učitelia.

Práce na výstavbe altánku v areáli Gymnázia Bilíkova trvali približne od polovice júna do konca novembra, kedy bolo jeho slávnostné otvorenie. Ruku k dielu priložili aj učitelia a študenti gymnázia, ktorým záleží na zveľadovaní školy, za čo im patrí veľká vďaka.

Okrem samotnej výstavby altánku bolo cieľom tohto projektu zároveň upriamiť pozornosť na environmentálne problémy vzniku odpadu. Revitalizáciou kontajnerového stojiska sa podarilo v priestoroch školy sfunkčoniť dlhé roky nevyužívaný priestor a nevyprodukovať tak žiadny stavebný odpad, ktorý by spôsobil záťaž pre naše prostredie.

Z altánku sa veľmi tešíme a ešte raz ďakujeme všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zúčastnili jeho výstavby a tiež Nadácii Markíza, ktorá poskytla finančné prostriedky, bez ktorých by táto výstavba nebola možná. Veríme, že sa nám na škole bude dariť realizovať i iné projekty zamerané na skvalitnenie priestorov školy.

Krv má meno a nie je iba červená

Predškóľáci z Materskej školy Galbavého absolvovali zážitkové učenie. V rámci témy ľudského tela nadobúdali nové vedomosti v Národnej transfúznej stanici BA - Kramáre, kde sa im pani doktorka naplno venovala.

Deti z Materskej školy Galbavého sa na Kramároch dozvedeli, že aj krv má svoje meno, že nie je iba červená a čo všetko robiť preto, aby sme boli zdraví. V neposlednom rade sa učili odbúravať vlastný strach z ihly a držali všetkým prítomným darcom veľmi silno palce!

Pred návštevou vyrobili deti s učiteľkami originálny darček v podobe kamarátky Krvinky, ktorú v nemocnici odovzdali personálu, predviedli tiež naučenú báseň o ľudskom tele. Odmenení boli čajom s malou sladkou odmenou.

V praxi si tak utvrdili svoje škôlkarské poznatky o tom, že krv je to najvzácnejšou tekutinou, a že sa nedá kúpiť v obchode. A práve preto prišli do transfúznej stanice, aby spoločne aj so svojimi/našimi rodičmi a pani učiteľkami mohli niekomu, ako sami tvrdia, „zachrániť život“.

Materská škola Galbavého vyjadruje obrovskú vďaku obetavým rodičom pri zapojení sa do darcovstva krvi v rámci projektu „Daruj krv - zachráň život“, ktorí sa tak podieľali zároveň na výchovno-vzdelávacom procese vlastných detí.(mš)

Zima údržba

- V prípade problémov so zimnou údržbou na komunikáciách a verejných priestranstvách, ktoré sú správe mestskej časti, je treba kontaktovať v pracovných dňoch od 7:00 do 17:00 - +421 904 164 444 a +421 915 791 024.

- V prípade problémov so zimnou údržbou na komunikáciách, chodníkoch a zastávkach MHD, ktoré sú v správe hlavného mesta, volajte nonstop na telefónne číslo +421 902 985 887.

Kompenzačné cviky – kancelária, škola či home office

Pohybom predchádzajte rizikám (2.)

Sedavý spôsob života má negatívne dopady na držanie tela, spôsobuje svalové dysbalancie, ktoré môžu následne spôsobiť zmenu pohybových stereotypov. Fyzioterapeutka z Dúbravky radí, ako by sa malo sedenie kompenzovať pohybom. Dnes a v ďalších najbližších číslach budeme pokračovať v predstavovaní kompenzačných cvikov, ktoré môžu byť tým správnym pomocníkom pri sedavej práci či nedostatku pohybu doma alebo v kancelárii.

CVIK 3

Sed na okraji stoličky. Jedna ruka voľne položená na stehne, druhá vzpažená s dlaňou smerom hore a prstami k hlave. S nádychom vytiahneme a tlačíme dlaň smerom ku stropu.

S výdychom vytáčame pohľad cez rameno opačnej paže. Stále sa vyťahujeme do dlane.

CVIK 4

Sed na okraji stoličky. Horné končatiny vzpažíme, uchopíme sa za jedno zápästie. S nádychom ťaháme zápästie smerom hore.

S výdychom ideme do úklonu s jemným ťahom za zápästie nad hlavu.

Pripravila: Pavlina Hubová

Rady záhradkárom

Sledujeme vývin teplôt, prehodnotíme výsadbu

Začiatkom roka plánujeme, čítame odbornú literatúru, hodnotíme skúsenosti z minulých rokov. Pozrieme si vývin teplôt posledných rokov, prehodnotíme možnosti pestovania ovocných druhov v meniacich sa klimatických podmienkach, radí Milan Trstenský, člen komunitnej Vodárenskej záhrady o. z. Živica.

Záhradkár v januári: Opravujeme oplotenie, prírodné schody, cestičky. Skontrolujeme, či treba doplniť náradie. Motorové kosačky, pily odvezieme do servisu na pravidelnú údržbu. Pri peknom počasí natrieme kmene stromov vápnom. Keď nie sú silné mrazy, prerežeme jablone a hrušky. Do podložených plachiet zoškrabujeme starú kôru, a hneď ju spálime.

Ukrýva sa v nej prezimujúci hmyz. Môžeme začať aj s rezom okrasných drevín, ktoré kvitnú na dvojročnom dreve. Koncom mesiaca štepíme egreše a ríbezle. Pripravíme si odrezky figy na množenie. Použijeme 1,5 - 2cm hrubé odrezky s 5 - 6 očkami. uložíme ich v chladnej pivnici, začiatkom marca ponoríme do vody alebo vysadíme do črepníkov.

Ovocné stromy: Na južných, vetrom chránených stanovištiach skúsime vysadiť figy, v črepníkoch nám dozrejú citróny aj mandarínky. Prehodnotíme výsadbu jesenných odrôd jabloní a hrušiek. Pri skoršom dozrievaní ich vo vysokých teplotách nemáme kde skladovať, zvážime výsadbu väčšieho podielu zimných odrôd.

Zelenina: Kontrolujeme jesenný výsev cesnaku a cibule. Na parapetoch v byte vysievame papriku a feferónky. Odstrihneme si listy póriku, mangoltu, alebo v skleníku prezimujúceho zeleru. Kontrolujeme teplotu v miestnostiach s prezimujúcimi citrusmi, nemala by klesnúť pod bod mrazu, ale nie je vhodná ani teplota vyššia ako +10 stupňov.

V prípade teplejšieho suchého počasia vodou z retenčných nádrží polievame ihličnany a celoročne zelené okrasné kry. Menšie stromčeky zalejeme dávkou 10 – 20 litrov väčšie 30 - 50 litrov najmenej 1x za 14 dní.

Nezabúdame na prikrmovanie vtáčikov. Na prikrmovanie je vhodný jahňací, kozľací alebo hovädzí loj. Na terasu dáme misku z vodou, dbáme na to, aby vtáčiky mali každý deň zdroj vody.

V Dome kultúry Dúbravka má už 36 rokov svoju základňu Detský folklórny súbor Klnka

Sme taká veľká klnkárska rodina. Navzájom si pomáhame

Keď prišla pred skoro štyridsiatimi rokmi zapísať do detského folklórneho súboru vtedy svoju štvorročnú dcéru, ani jej nenapadlo, že raz bude vedúcou Klnky. INGRID SAŇKOVÁ, pedagogička, vedúca súboru, choreografka a už viac než tridsať rokov aj nosný pilier Klnky. Tancovala v Lúčnici, mala tanečné angažmán v Japonsku aj Južnej Kórey. Dnes vedie asi stovku detí, učí ich tance zo všetkých oblastí Slovenska.

Klnka je známa nielen v Dúbravke, no mnohí nevedia, ako vznikol, zrodil sa dnes úspešný folklórny súbor?

Klnka vznikla pred 46 rokmi, založila ho Anna Grusková, ktorá so svojou ideou oslovila Lúčničiarov. Nadchli sa pre myšlienku skúsiť spolu viesť detský súbor v Karlovej Vsi, kde bolo v tom čase veľa mladých rodín s deťmi, ktorým chýbali aktivity. Taká bola cesta k vypísaniu prvého konkurzu detí do súboru, vtedy ešte bez názvu. Názov vznikol neskôr a pochádza zo zvukomalebnej rečovanky „Klnka, klnka daj nám slnka. Veď my ti ho dáme, keď sa poihráme“. Prišla s ním Anna Grusková, keď sa súbor prihlasoval na mestské kolo detských tanečných súborov a potreboval meno. Spomenula si na rečovanku o klnke. O desať rokov sa Klnka presťahovala do Dúbravky a odvtedy fungujeme v dome kultúry, sme tu už inventár (úsmev), poznám tu každý kútik.

Máme za sebou vaše tradičné a v Dúbravke už preslávené predvianočné celovečerné vystúpenia. Ako pripravujete takýto bohatý program?

Decembrový program začíname chystať v podstate ešte pred letnými prázdninami. V súbore sa venujeme tradične hlavne slovenskému folklóru, máme v repertoári tance naozaj zo všetkých oblastí Slovenska. Tým, že sme veľa cestovali do zahraničia na rôzne festivaly, tak sme rozšírili náš repertoár aj o niektoré iné krajiny. Tancujeme aj rôzne balkánske tance, írské, talianske. Napríklad pri írskych tancoch je výrazne iné držanie tela a technika nôh, čo treba precízne naštudovať. Keď sme potom pridali ešte azerbajdžanské tance, tak som ich musela najprv naštudovať ja. V septembri sa potom už zameriam na to, ktoré tance pôjdu do programu, ktorý má okolo 90 minút bez prestávky. Musím premyslieť, aby sa deti stíhali prezliekať a nakombinovať to. Nemôžem sa spoliehať, že by nám pomedzi to zahrála ľudovka, lebo mi svoju ľudovku nemáme, no tým pádom je náš program vyslovene tanečný.

Je to určite náročné pokryť tancom celé Slovensko. Kto vám pri nácvikoch pomáha, máte tanečníkov alebo choreografov?

To nemáme, robím na tom sama s deťmi zo súboru. Viediem súbor pedagogicky, choreograficky a aj sa podieľam na zabezpečovaní a starostlivosti o kroje. Pri zahraničných zájazdoch a festivaloch mi organizačne pomáha môj manžel Peter. Ten má však dosť svojich pracovných povinností, keďže pôsobí ako riaditeľ hudby ministerstva vnútra.

Koľko detí máte v súbore?

Aktuálne mám asi 42 chlapcov a 63 dievčat v súbore, máme okolo 105 detí. Každý rok je dosť veľký záujem o Klnku, no môžem zobrať vždy len toľko detí, koľko členov odíde, tá stovka je na mňa tak akurát. Prijali sme nových, trojročných, štvorročných, dokonca prišlo aj pár trošku starších, ktorí sa zaradili do súboru.

Hovoríte najstarší odídu, koľko majú rokov najstarší členovia súboru?

Majú tak 18 či 19 a žartom hovoríme, že idú do takzvaného „klnkárkeho“ dôchodku. No mnohí z nich v tanci pokračujú, niektorých zobrali do Lúčnice, do súborov Technik, Ekonóm, Gymnik, Dopravár či Devín alebo do zahraničia študovať. Máme aj bývalých Klnkárov, ktorí pôsobia v umeleckých telesách.

Nevrátili sa niektorí vaši bývalí Klnkári? Ved' po 36 rokov, odkedy súbor vediete, sú to dnes dospelí ľudia. Nepomáhajú vám, alebo k vám nevodia do súboru teraz svoje deti?

Veľa mi v súbore pomáhajú rodičia, napríklad v zákulisí, keď máme veľké programy, zvyknú prezliekať deti, lebo vo veľkom programe potrebujeme rýchlo prezliekať deti z tanca do tanca, to by som určite všetko nezvládla sama, alebo deti postrážia. Nápomocní sú aj keď niekam cestujeme na zájazd, bez lekára nejdem nikam, tak väčšinou ide niekto z rodičov, ktorý je doktor, alebo mi pomáhajú s muzikou, keď potrebujem niečo nahráť. Sme taká veľká klnkárska rodina. Navzájom si pomáhame aj organizačne, len po tej umeleckej stránke súbor zastrešujem sama. Robievame vystúpenia malej formácie od troch detí až po veľké vystúpenie so stovkou tanečníkov.

Jedna vec je hudba, tanec, no čo kroje. Ako vznikajú?

Veľa krojov sme odkúpili ešte v minulosti, keď sa dali kupovať, lebo teraz už žiaden súbor nechce nejako predávať. Radila a pomáhala mi kedysi krojárka z Lúčnice, pani Dášenska Roháčová, keď niečo z Lúčnice odpisovali, tak mi to odpredala. Veľa krojov dávame šiť v Detve, kde šijú nielen detvianske kroje, ale aj iné. Teraz už majú kroje aj iné materiály, ktoré sú nekrčivé, pretože napríklad plisovaná sukňa kedysi, keď sa raz oprala, tak ste ju museli znova rozobrať a naplisovať.

Koľko druhov kostýmov, krojov máte?

Veľmi veľa, máme kroje z rôznych regiónov Slovenska, pričom z každého regiónu máme od 30 do 60 kusov. Počas roka fungujeme tak, že deti majú doma taký ten základ, pri chlapcoch základná košeľa, biele nohavice a čižmy a nejaký ten základný lajblík a potom ich podľa tancov dopĺňame. Sukní máme asi 60 z každej oblasti, sú to obrovské množstvá. Veľkou položkou, čo

sa týka krojov, sú čižmy. Sú to kožené tanečné čižmy, rýchlo sa opotrebovávajú, najmä keď vystupujeme vonku alebo na nejakých nekvalitných povrchoch, zošúchajú sa a máte za rok čižmy preč, oprava je drahá a jedny čižmy stoja aj 140 eur. No a keď potrebujeme takých 70 párov, viete si predstaviť tie náklady.

Spomínate náklady, financie, vďaka čomu fungujete?

V podstate skáčeme, z toho čo máme, z toho čo platia rodičia, no deti majú trikrát až štyrikrát do týždňa tréningy. Venujeme sa im. Pomáhajú nám tiež 2 percentá. Nemáme žiadneho stabilného sponzora. Detským súborom by pomohlo, keby boli ich vystúpenia honorované aspoň čiastočne ako iným umelcom. Málokto si totiž uvedomuje tie náklady, potrebujete deti obliecť, obuť, potrebujete mať muziku, po roku potrebujete niektoré veci meniť, napríklad spomínané čižmy. Počas tých 36 rokov sme si už nejaký základ vybudovali, dopĺňame každý rok, čo potrebujeme. Naš súbor sa snaží zabezpečiť vystúpenia pre klientov v plnej spokojnosti, a to bez ohľadu na to, či je to honorované alebo nie, nakoľko prax z vystúpení detí posúva kvalitatívne dopredu. Pre nás a pre deti je veľkou odmenou, že sme žiadaní, že nás volajú, odporúčia.

Aké máte plány na rok 2025?

Mali by sme ísť v januári do Bruselu na novoročný koncert. Prišla nám aktuálne pozvánka do Talianska, ide o festival pri Benátkach. Čaká sa na neho 3 až 4 roky, no vybrali nás, tak ideme a dávame to dokopy. Prišli nám aj iné ponuky, Gruzínsko, Grécko, no nedá sa všetko. Do niektorých krajín sú potrebné víza a vybavovačky.

Ako to funguje, keď spomínate, že sa čaká tri až štyri roky.

Sú festivaly, kde sa prihlásite a oni robia výber, potom sú festivaly súťažné. Tých sme mali tiež veľa, napríklad v Maďarsku, v Petrohrade, na Malte, Južnej Afrike, v Číne alebo na Borneu, sú rôzne festivaly, s rôznymi podmienkami, poplatkami, počtom účastníkov, a aj ich vekom. Každý festival je iný. Cesty sú finančne náročné.

Aký tanec sa súčasným deťom páči, čo radi tancujú.

V prvom rade ma teší, že majú radi tie naše slovenské tance, že sa tešia na tréning, a že kolektív je zohraný. Stretávajú sa u nás škôlkari, prvý, druhý stupeň a aj stredoškólači. Samozrejme, najmä dievčatá sa vždy tešia, keď je niečo nové, v národných tancoch, majú možnosť mať rozpustené vlasy, čo v našom folklóre nie je. Sú tam ľahšie kostýmy, vidieť postavu, nie je to ten našuchorený kroj s viacerými vrstvami na sebe. Je to niečo iné, možno modernejšie, takže to ich tiež veľmi baví.

Kde vás budú môcť vidieť Dúbravčania, máte nejaké plány na rok 2025 v mestskej časti?

V januári, presnejšie 16. januára, pripravujeme v dome kultúry reprízu celovečerného programu, vystupovať budeme tiež na plese 1. februára, potom samozrejme nevynecháme všetky tradičné podujatia ako Dúbravské hody, Čerešňový juniáles, často vystupujeme pre seniorov, jubilatov, a to nielen v dome kultúry, ale aj v zariadeniach, alebo v školách.

Mávate v Klnke zvykom robiť vianočné posedenia, spoločné Vianoce?

Naše celovečerné decembrové vystúpenia, na ktoré sa diváci, často seniori, radi vracajú každým rokom, sú už takou tradíciou a práve po nich vzniklo spontánne také vianočné posedenie Klnkárov a rodičov. Pomaly sa stáva zvykom súboru. Zabezpečíme muziku, deťom darček a každý donesie niečo na pohostenie.

Existuje spolupráca folklórnych súborov v kraji? Stretávajú sa?

Áno, poznám všetky súbory. Pretože aj Klnka patrila k zakladateľom Medzinárodného festivalu detských folklórnych súborov, a najbližšie leto to bude už 25 ročník. Klnka mala a máva vystúpenia s rôznymi súbormi. Pandémia tú spoluprácu trošku narušila a každý bol potom rád, že funguje. Niektoré súbory sa dokonca počas pandémie aj rozpadli, úplne ich to zničilo. Ja mám na starosti festival Mravenec na Záhorí v Plaveckom Štvrtku, kam pozývam súbory, takže tá spolupráca stále funguje. Dokonca sme viackrát mali i zahraničných hostí, napríklad Gruzíncov, Poliakov, Maďarov, Nemcov, no aj Panamu.

Fíha.

Dali sme to dokopy s mojou spolužiačkou, ktorá tam žije. Oni samozrejme neprišli na deň, ale strávili tu 10 až 12 dní a my sme im v rámci pobytu zabezpečili program, aj v Dome kultúry Dúbravka mali vystúpenie.

Spomínate rôzne krajiny, ktorá bola počas vašich ciest prekvapením, alebo niečím výnimočným?

Každá krajina má niečo iné, niečo výnimočné. Napríklad Madeira je krásna, niektoré cesty sú nezabudnuteľné, do Peru sme cestovali 71 hodín vkuse, teda s prestojmi na letiskách. Niektoré krajiny priniesli nezabudnuteľné zážitky, Mexiko či Kanada, tu sa stalo, že nás ľudia čakali po predstavení a pýtali si podpisy, chceli sa s nami odfotiť, porozprávať. Súťaže sú samé o sebe zážitkom, na každej zahraničnej, kde sme boli, sme sa umiestnili na popredných miestach. Najväčšia súťaž v poslednom období bola v Petrohrade, to bolo neskutočné, lebo bolo prihlásených 100 choreografií a my sme vyhrali všetky prvé miesta v rôznych kategóriách a ešte sme získali celkovo ako súbor Grand Prix. Viaceré súťaže boli v Maďarsku, Taliansku, na Malte. Diváci boli perfektní. Ale aj na Slovensku býva skvelá atmosféra, napríklad teraz na konci prázdnin bolo finále bratislavského kultúrneho leta pri fontáne na Námestí slobody, kde, okrem Lúčnice, sme vystúpili aj my a iné bratislavské detské folklórne súbory. Večer tam bolo okolo 10-tisíc ľudí na námestí, to som tu v Bratislave ešte nezažila. Nacvičoval sa tam aj spoločný tanec s Lúčnicou, z každého detského súboru v ňom boli jeden či dva páry, dalo sa to dokopy a bolo to také záverečné číslo.

So súborom žijete 36 rokov, vnímate, že sa deti menia? Mení sa ich správanie, žijú viac v online svete?

Určite. Deti sú na mobiloch, no počas tréningov a na sále nemôžu byť, keď náhodou vidím, že ťuká alebo pozerá do mobilu, tak ho musí položiť. Niekedy mám aj ja pocit, že by som potrebovala na každého ovládača a naťukať to, aby pochopili. No nestážujem sa, deti sú šikovné, baví ich tanec a žijú Klnkou a naším kolektívom. Máme u nás veľa detí, veľa ľudí, musia u nás fungovať nejaké pravidlá a deti sa im musia prispôbiť.

Pochváľte sa úspechmi vašich žiakov, môžeme ich vidieť v súboroch, divadle či tancovať za hranicami?

Každoročne veľa Klnkárov odchádza do Lúčnice, niektorí išli študovať napríklad na VŠMU, niektorí zas išli úplne iným smerom, alebo odišli do zahraničia a tam šíria náš folklór, tanec. Jeden žiak založil súbor Morena v zahraničí, aj sme sa raz stretli.

Myslím, že aj posledný víťaz Let's Dance Jakub Jablonský tancoval folklór.

Najlepší základ pre tanečníka je folklór a balet, alebo folklór a trošku z gymnastiky, potom môžete ísť ďalej.

Máte sen, čo by ste chceli s Klnkou v budúcnosti nacvičiť?

Mne sa veľmi páčia gruzínske tance, podobné sú tomu tie azerbajdžanské, lenže v gruzínskych tancov sú vždy dominantní chlapi, sú tam točky na kolenách, to je už taká vysoká škola, by som povedala. Do budúcnosti by som si želala, napríklad, aby sme mohli kaž-

dý rok niekam odletieť z Bratislavy a priletieť naspäť, vycestovať na súťaž či festival. No určite je aj do budúcnosti pre súbor najdôležitejšie a najťažšie zároveň udržať si tú „latku“. Deti sa vám menia a musíte si ich vychovať technicky, aby dokázali zvládať choreografie. Každý rok, odkedy som tu, sme urobili nové choreografie, máme možno 20 národných tancov a asi 70 rôznych choreografií z našich regiónov, je to obrovské množstvo choreografií. Je toho veľmi veľa, veľmi veľa muziky, kostýmov, krojov.

Krčmár - poddaný nemusel robotovať na panskom, dokonca mu zemepán platil

Čo bolo dané poddaným a čo panstvu

„Pretože všelijaké panské dávky, urbárske roboty a povinnosti podľa vlastností sedliackych domov musia byť nariadené a také domy nie na každom mieste sú jednaké“ spísala sa dohoda (urbár) osady Dúbravka, „ktará gruntovnému pánovi Gróf Pálfi Miklošovi prináleží“ 10. apríla 1768. O urbáre sme informovali v minulom diele nášho seriálu, ale pristavme sa na chvíľku ešte pri „šiestom punkte“ tejto dohody, ktorá hovorí o „panských právach a čo podľa nich panstvu prináleží“.

Ak zomrie poddaný bez potomkov, vtedy to treba hneď oznámiť panstvu a jeho polia i celkový majetok môže si zemepán prisvojiť tak, že obci vyplatí ich hodnotu (po odrátaní dlhov).

Ak by sa stalo, že pre tvrdé a nemilosrdné zaobchádzanie sa rozhodne poddaný potajomky utiecť, potom jeho majetok má sa prideliť sedliakom alebo bezmajetným s podmienkou, že budú odvádzať roboty a dávky, ktoré k tomu majetku patrili.

„Silný“ zákaz kráľa Vladislava

Podľa dekrétu kráľa Vladislava Jagelonského je poddaným „silno“ zakázané akékoľvek poľovanie, lovenie vtákov, chytanie rýb, pretože táto sloboda patrí k panskému právu a je daná len samotným pánom.

Hoci poddaní majú právo istý čas „šenkovať“ víno, ak zemepán postavil hostinec pre počestných, potom v ňom môže cez celý rok „všelijaký trunk alebo nápoj šenkovať“. Predávať pivo a pálenku v hostinci môže iba zemepán, lebo len on má právo vyrábať tieto nápoje. Ak zemepán poveril svojho poddaného funkciou krčmára, potom krčmár nie je povinný robotovať na panskom a naopak, zemepán mu má za vyčapované „vedrá, alebo okovy“ zaplatiť po štyri grajciare.

Poplatky pre zemepána

Zemepánovi patria všetky mýtné a jarmočné poplatky. Zemepán ale nesmie brániť poddaným predávať a kupovať tabak, med, vosk, maslo, ľan, konope, nesmie im tento tovar zobrať, ale môže si ho prednostne kúpiť pre svoju vlastnú potrebu. Musí však zaplatiť toľko, koľko sú ochotní zaplatiť iní kupci.

Poddaný si mohol nechať hnoj

Zemepán nemá právo nútiť poddaného, aby svoje obilie mlel v panskom mlyne. Poddaný už nie je povinný dávať svoj hnoj na zemepánove vinohrady a keď vozí panský hnoj, musí sa mu to zarátať ako robotná povinnosť. Dohoda ruší odvádzanie desiatku z husieho peria, odovzdávanie slamy na zimné obalovanie viniča v panských vinohradoch, ruší poddanské poplatky na panských hájnikov, správcov, husárov, exekútorov, na ich vydržiavanie a uniformy, ruší vyberanie finančnej zábezpeky, že poddaný tajne neujde.

Deviatok od všetkých úžitkov

Zemepán nemôže nútiť poddaného, aby svoje „v robotách strhané a chromé hovädá“ nechal zabiť a vysekať v jeho panskej jatke. Ale od „všetkých zemských úžitkov“ (úrody), okrem tých, ktoré narastú v záhradách pri dome, ako aj od všetkých kozliat a baránkov narodených v konkrétnom roku a včelích klátov (úľov) je poddaný povinný odovzdať zemepánovi deviatu čiastku v naturáliách alebo do sviatku Sv. Jána Krstiteľa, alebo do sviatku Sv. Štefana. Ak bol rok taký neúrodný, že vo viniciach nebola úroda, dohoda „povoľuje“ poddanému, že nemusí v tom roku

vyplatiť deviatok, ale umožňuje mu odovzdať ho z úrody, ktorú „bude mať z požehnaní Božieho v budúcom roku“.

Kde sa mohol poddaný sťažovať

Ak si ale poddaní medzi sebou ukrivdili, dohoda stanovuje postup, že sa môžu sťažovať panským úradníkom. Ak sa sťažujú na úradníka, treba sa obrátiť na zemepána. Ak krivdil zemepán, môže sa sťažovať na stolicu (župe). Ak úradník, alebo zemepán trestal poddaného za jeho sťažnosť prednesenú stolicu, u ktorej hľadal „poľahčenie“ z krutého zaobchádzania, dohoda ustanovuje, že zemepanskí úradníci i zemepán „majú súdení býti“.

Po kom sú pomenované ulice v Dúbravke

Kto si pamätá Kaletovu či Strachotovu ulicu?

Keďže dnešná podoba Dúbravky vznikala počas stáročí a dobudovanie sídliska celkom zmenilo jej tvár, je prirodzené, že aj pri názvoch ulíc sa v rôznych obdobiach uplatňovala iná logika. Vraví sa, že nie je šťastné, keď sa ulice pomenúvajú podľa osobností (hlavne politických), pretože tie môžu časom upadnúť do nemilosti. Príkladov z Bratislavy by sme mohli spomenúť desiatky a možno aj stovky. Napríklad Námestie SNP malo od stredoveku desiatky rôznych názvov, v poslednom storočí sedem (Hydinový trh, Námestie Vilhelma II., Námestie Republiky, Námestie pred Milosrdnými, Hlinkovo námestie, Stalinovo námestie).

Názvy dúbavských ulíc nepodliehali zmenám až v takej miere, hoci napríklad ústredná ulica starej Dúbravky sa po stáročia volala Hlavná a názov Jadranská dostala až v roku 1957. Zrejme v dôsledku jednoduchej (až infantilnej) úvahy, že k Dúbravke patria Chorváti a k Chorvátom Jadran. Pracovne by sme dúbavské ulice podľa názvov mohli rozčleniť do štyroch kategórií, ktoré vypovedajú aj o chronológii ich vzniku.

Do prvej by sme zaradili najstaršie ulice, ktorých pomenovanie vychádza z názvov chotárnych honov (Brižitská, Dražická, K horanskej studni, Strmý bok, Na vrátkach, Pod záhradami a pod.).

Druhú skupinu by mohli tvoriť novšie ulice s „botanickými“ názvami (Agátová, Oskorušová, Tulipánová a pod.).

Tretiu, veľmi úzku skupinku tvoria ulice s názvom podľa nejakého objektu (Pri kríži, Trhová)

Napokon je tu skupina ulíc, ktoré v sedemdesiatych rokoch dostali názov podľa osobností kultúrneho, vedeckého či politického života. Medzi nimi sa nachádzajú maliari, spisovatelia, partizáni, vojaci, podnikateľ a dokonca aj svätec. Do týchto skupín môžeme rozdeliť aj názvy nových ulíc (Martina Granca, Kristy Bendovej a pod.).

Zvláštnu skupinu tvoria názvy ulíc, ktoré už nejestvujú, alebo boli premenované. Než teda prikróčime k prejednávaniu jestvujúcich ulíc a ich dnešných pomenovaní, letmo prebehne túto skupinu: Chuťkovej ulica (od roku 1974 do roku 1987, dnes Gallayova): Margita Chuťková (1922-1945), úradníčka, pracovníčka ilegálnej organizácie KSS v Uhrovci, počas SNP členka revolučného ONV a OV KSS v Bánovciach nad Bebravou, zavraždená gestapom, in memoriam vyznamenaná Čs. vojnovým krížom a Radom SNP I. triedy.

Kaletova ulica (od roku 1975 do roku 1987, dnes Tranovského): Ján Kaleta (1891 - 1944), rozširovateľ ilegálnych novín KSS Kladio a Hlas ľudu, roku 1942 zatknutý ÚŠB, po dočasnom prepustení z väzenia zomrel.

Nagyova ulica (od roku 1971 do roku 1987, dnes Bošániho): Július Nagy (1872 - 1925), popredný organizátor marxistickej ľavice v Bratislave, jeden z vodcov maďarského proletariátu na Slovensku, účastník zjazdu v Ľubochni.

Strachotova ulica (od roku 1975 do roku 1987, dnes Cabanova): Alojz Strachota (?-1945), ilegálny pracovník KSS v Bratislave, zahynul pri transporte do koncentračného tábora v rakúskom Mauthausene následkom bombardovania vlaku americkým letectvom pri Melku.

Krajňákova ulica je zaniknutá resp. premenovaná ulica v mestskej časti Dúbravka. Vznikla v roku 1975. Od roku 1992 sa nazýva Pri kríži. Domnievame sa, že bola pomenovaná po Eduardovi Krajňákovi (* 24. september 1848, Spišský Hrušov - † 6. marec 1924, Bratislava) významnom slovenskom stredoškolskom profesorovi, publicistovi, redaktorovi a kultúrnom dejateľovi.

Ľubo Navrátil, Kveta Slyšková

Bývalý priemyselný areál sa zmení na moderné sociálne, kultúrne a vzdelávacie centrum

Areál na Patrónke ožije. Z brownfieldu vznikne greenfield.

Rozsiahly a nevyužívaný pozemok na Patrónke v Bratislave s bohatou kultúrnou a historickou hodnotou plánuje Bratislavský samosprávny kraj (BSK) zrevitalizovať. V spolupráci so súkromným partnerom tu vznikne unikátne a moderné centrum, kde svoj priestor nájdu sociálne, kultúrne aj vzdelávacie inštitúcie. Projekt počíta nielen s obnovou budov, ale tiež funkčným a estetickým verejným priestorom i zeleňou. Vzniknú tu nové pešie prepojenia a odkrytý bude aj potok Vydrlica.

„Celý priestor na Patrónke má významnú kultúrnu a historickú hodnotu. Kedysi tu existovala továreň na patróny, ktorá ešte koncom 19. storočia zaznamenávala rozmach. Dnes je väčšina budov zanedbaná. V spolupráci so súkromným partnerom sme sa rozhodli celé toto územie komplexne zrevitalizovať. Vznikne tu projekt, aký v Bratislave a zrejme ani na Slovensku nemá obdoby. V príprave sme sa posunuli dopredu. Dnes máme konkrétny zámer, riešenie aj vizualizácie. Vyrastie tu nová škola, zrevitalizujú sa športoviská, vznikne unikátny verejný priestor a pribudne aj pamätník holokaustu,“ priblížil zámer projektu predseda BSK Juraj Droba.

Projekt je vyústením spolupráce viacerých subjektov. Okrem Bratislavského samosprávneho kraja, Domova sociálnych služieb ROSA a Školy umeleckého priemyslu Josefa Vydru sú významnými aktérmi projektu aj Cambridge International School a Design factory. Nový areál bratislavskej Patrónky je príkladom moderného urbanistického a architektonického riešenia, ktoré kombinuje funkčné, estetické a ekologické princípy. Tento projekt, situovaný medzi Lamačskou cestou a Mlynskou dolinou, prináša kombináciu otvoreného, a zároveň uzavretého priestoru, ktorý podporuje vzdelávanie, komunitné aktivity a environmentálne povedomie.

Kľúčovou myšlienkou projektu je integrácia rôznych funkcií v rámci jedného areálu. Vzdelávacie priestory, športoviská a rekreačné zóny sú navrhnuté tak, aby vytvárali harmonický celok.

„Je pre nás veľmi dôležité, aby do tohto územia prišiel život. Aby to bol otvorený areál, ktorý bude slúžiť všetkým obyvateľom Bratislavského kraja. Nejdeme teda len rekonštruovať, opravovať a upravovať budovy, ale celý areál komplexne oživíme. Jednotlivé časti budú prepojené, funkcie budú do seba zapadať. Teší nás, že sme pre tento ambiciózny plán našli investora, lebo bez takéhoto vstupu by sme projekt nevedeli realizovať. Bratislava potrebuje revitalizovať takéto priestory, prinášať do nich náplň a vytvárať synergiu starého s novým,“ zdôraznila riaditeľka úradu BSK Patrícia Mešťan. Ako ďalej podotkla, zakomponovaním existujúceho domova sociálnych služieb, ktorý sa tu nachádza v línii s budúcim konceptom, vznikol projekt, ktorý bude mať nielen lokálny, ale aj nadmestský význam.

Areál ponúkne atraktívne verejné priestory ako je ovocný sad, skatepark či workoutové ihriská, ktoré umožňujú tráviť voľný čas aktívne. Projekt tiež počíta s odkrytím časti riečky Vydrice s prepojením od zastávky Patrónka až po zoológickú záhradu. Vnútorne aj vonkajšie športoviská zahŕňajú telocvičňu, atletickú dráhu a multifunkčné ihriská. Prepojenie vzdelávacích a rekreačných funkcií umožní študentom i verejnosti využívať tento priestor aj po skončení vyučovania. Projekt kladie dôraz na ekologické riešenia, ako je pasívne tienenie budov a využitie zelene na reguláciu mikroklimy. Architektonický návrh tiež umožňuje uzavretie časti areálu počas výučby a jeho úplné otvorenie počas verejných podujatí.

„Tento projekt je unikátna príležitosť ako z bývalého priemyselného areálu - brownfieldu, vybudovať moderný a zelený multifunkčný areál - greenfield. Oslovili sme osem architektonických štúdií v Čechách a na Slovensku, z ktorých sa do súťaže prihlásili štyri. Nakoniec sme si vybrali architektonické štúdio Perspektiv a na príprave projektu s nimi robíme už skoro rok,“ vysvetlil Investment Manager František Paller zo Sandberg Capital.

„Navrhovaný kampus je príkladom, ako možno harmonicky prepojiť moderný vzdelávací priestor s historickým kontextom a udržateľnými princípmi. Naším cieľom bolo vytvoriť otvorený a inšpiratívny areál, ktorý bude nielen slúžiť študentom, ale tiež podporí komunitný život. Kľúčovým prvkom návrhu je hlavná os, ktorá prechádza celým areálom, spája námestie školy s budovou spoločnosti Design factory a zároveň vytvára prirodzené prepojenie kampusu s okolím. Táto realizácia je nielen odpoveďou na súčasné výzvy vzdelávania, ale aj symbolom inovácií a rešpektu k dedičstvu Patrónky,“ uviedol Ján Antal, Managing Partner architektonického štúdia Perspektiv.

Súčasťou areálu bude aj pamätník holokaustu. Židov, koncentrovaných v areáli bývalej továrne na Patrónke, odvážali do koncentračného tábora zo železničnej stanice v dnešnej mest-

skej časti Lamač. Prvý transport s vyše 700 ženami a dievčatami, odišiel 27. marca 1942 podvečer, teda len dva dni po odchode prvého transportu so židovskými ženami z Popradu. Rovnako ako popradský transport, aj vlak z Lamača smeroval do nacistického koncentračného tábora Auschwitz, vo vtedy okupovanom Poľsku.

„Pamätník nesie odkaz na ženy, ktoré stáli zoradené v päťstupe a odtiaľto boli deportované na stanicu v Lamači, väčšinou s nemožnosťou návratu. Bol to vlastne odchod do nekonečna, a to nekonečno sa snažíme aj zachytiť prostredníctvom zrkadlových stien a optickej inštalácie,“ vysvetľuje Milan Pagáč, riaditeľ Školy umeleckého priemyslu Josefa Vydru a autor návrhu pamätníka.

V blízkosti pamätníka sa nachádza bývalá Rothova továrň na patróny z roku 1875, z ktorej je odvodený názov celého územia - Patrónka. Konverziou fabriky vznikne nové kultúrno-kreatívne centrum Design factory Patrónka, ktoré nadviaže na pôvodné aktivity bývalého KKC Design factory na Bottovej ulici a rozšíri ich aj o nové druhy ako vzdelávanie a rôzne vedecké a kreatívno-technické činnosti. „Verejnosti ponúkne jedinečnú skladbu priestorov pre rôzne kultúrne podujatia, ktoré sa v Bratislave takto koncentrované na jednom mieste zatiaľ nenachádzajú,“ uviedol Martin Paško z Design factory. „Konverzie industriálnych stavieb sú našou špecializáciou v praktickej aj odbornej rovine, a preto si ponúknutú príležitosť revitalizovať srdce Patrónky veľmi vážime,“ doplnila Zuzana Zacharová z Design factory.

Celý projekt revitalizácie areálu Patrónky podporilo zastupiteľstvo Bratislavského kraja v roku 2021. Spoločnosť Cambridge International School, ktorá tu bude prevádzkovať školu, bola povinná zrealizovať v Domove sociálnych služieb ROSA rekonštrukciu priestorov pre potreby poskytovania sociálnych služieb a špeciálnej školy, výstavbu detského ihriska, revitalizáciu exteriéru ako aj obnovu priestorov v objekte garáží. Tieto práce boli v septembri tohto roka zrealizované a odovzdané Bratislavskému kraju.

Partneri projektu v zmysle uznesenia zastupiteľstva spoločne vypracovali technickú dokumentáciu verejného priestranstva, ktoré bude slúžiť ako prepojenie Mlynskej doliny a územia Westendu prostredníctvom peších komunikácií. Architektúra koridoru ako aj zvolené materiálovo-technické prevedenie plne rešpektuje danosti územia, v ktorom sa nachádza. Veľký dôraz pri príprave bol venovaný vytvoreniu územia s minimálnymi bariérami pre dosiahnutie najvyššej možnej inklúzie. Zrealizované budú aj opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy v súlade s Katalógom adaptačných opatrení na zmenu klímy BSK, pričom dôraz sa bude klásť aj na sprístupnenie a revitalizáciu časti vodného toku Vydrica pretekajúceho cez toto územie.

[Tipy z dúbravskej knižnice](#)

Netrestajme, pomáhajme, hrajme sa

Po úpravách poschodia miestnej knižnice na Sekurisovej sme navštívili oddelenie odbornej literatúry. Siahli po troch knihách o výchove. Učiť sa však môžeme nielen od ľudí, mnohé nám ukážu aj vlky či psy a možno aj v bestselleroch prírodovedkyne Elli H. Radingerovej.

LAURA MARHAM - AHA! Rodičovstvo

Rôzne návody, postupy či knižní sprievodcovia na výchovu a rodičovstvo. V čom je titul AHA! Rodičovstvo iný? A vraj prelomový? Známa doktorka, klinická psychologička Laura Markhamová v knihe radí, ako vychovať zodpovedné, vnímavé a šťastné deti, mení zaužívané postupy a transformuje vzťah rodiča a dieťaťa do pohodlného spolunažívania. Žiadne tresty, ale pomoc.

ELLI H. RADINGEROVÁ - Múdrost vlkov

Dlhé roky pozorovala život vlkov v ich prirodzenom prostredí, vznikla tak nevšedná kniha, ktorá približuje to, čo sa od vlkov vieme naučiť. A je toho naozaj veľa. Miluj svoju rodinu, staraj sa o tých, ktorí sú ti zverení, nikdy sa nevzdávaj a neprestávaj sa hrať. Vlky sa starajú o starých a ranených druhov, láskavo vychovávajú potomstvo a pri hre vedia na všetko zabudnúť.

ELLI H. RADINGEROVÁ - Múdrost starých psov

Príbehy ktoré vás dostanú a možno na chvíľu pristavia, spomalia. Autorka bestsellera Múdrost vlkov, si všíma psov v ich jeseni života. Zostarnuté psy nás môžu mnohému naučiť: každý deň považuj za dar, nič neľutuj, staraj sa o svoju svorku, spoznaj to naozaj dôležité, nerieš nezmeniteľné, nauč sa odpúšťať, nikdy nie si pristarý na nové výzvy, vek je len otázkou postoja... a ešte oveľa viac. Lucia Marcinátová

Nové knihy aj nábytok pre knižnicu

Postupná modernizácia miestnej knižnice na Sekurisovej pokračovala záverom roka prácami na poschodí. Výsledkom je prepojenie oddelení odbornej literatúry s oddelením beletrie.

Oddelenie odbornej literatúry dostalo nový, moderný nábytok, ktorý umožňuje lepšiu organizáciu literárnych diel. Projekt zvýšenia komfortu a estetickej úrovne oddelenia odbornej literatúry z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia sumou 9 700 eur.

Mestská časť Bratislava-Dúbravka získala pre miestnu knižnicu z Fondu na podporu umenia aj dotáciu Záhady a zábava na nové knihy pre deti a dospelých vo výške 5 000 eur.

Počas januára 2025 bude knižnica v súvislosti so sviatkami a prázdninami zatvorená len 4., 5. a 6. januára 2025. V utorok 7. januára bude knižnica otvorená od 10:00 do 15:00.

Ako sa mení cena za vyhradené parkovacie miesto?

Daň za vyhradené parkovacie miesto

Od januára 2025 zvyšuje mestská časť Bratislava-Dúbravka daň za vyhradené parkovacie miesto. Úprava bola nevyhnutná pre potrebný rozvoj mestskej časti. Na decembrovom zastupiteľstve ju odobrili miestni poslanci.

V Dúbravke je približne 1700 vyhradených parkovacích miest (VPM). Výška dane, ktorú doteraz platili majitelia motorových vozidiel, bola jedna z najnižších v celej Bratislave.

Pre aspoň čiastočné priblíženie sa k ostatným mestským častiam a pre (možné bez možného) pokračovanie v rekonštrukciách komunikácií a parkovacích miest bude cena vyhradeného parkovacieho miesta navýšená v roku 2025 na:

- pre fyzické osoby zo súčasných 0,067€/m²/deň na 0,087€/m²/deň. (Pri priemernom parkovacom mieste 12m² to bude 381€ na jeden rok – nedávať tento údaj.)
- Pre právnické osoby a 0,107€/m²/deň na 0,139€/m²/deň (Pri priemernom parkovacom mieste 12m² to bude 609€ na jeden rok – detto)
- Pri ŤZP sme sa prispôbili celomestskému VZN a to je zvýšenie z 0,01€/m²/deň na 0,02€/m²/deň (Pri priemernom parkovacom mieste 12m² to bude 88€ na jeden rok.- detto)-

(red)

Obličky a močové cesty

Liečivé bylinky a recepty z nich boli známe vo všetkých kultúrach od staroveku až po súčasnosť. Využívali ich liečitelia, šamani, vedmy, ale aj obyčajní ľudia, ktorí sa ich naučili používať od svojich predkov. Dnes sa veľa ľudí navracia k starým receptom z bylín, ktoré si aj mnohokrát sami nazbierajú a sušia. Aktuálne sa pozrieme na cukrovku.

Obličky filtrujú telesné tekutiny a prostredníctvom močových orgánov vylučujú splodiny a škodliviny z organizmu. Po srdci a pečeni sú tretím najdôležitejším orgánom tela. Práve bylinky sú veľmi vhodným prostriedkom na čistenie a liečenie ľadvín a močových ciest. Ideálnymi bylinami sú vres, kapucínka väčšia, zlatobyľ obyčajná a vrbovka malokvetá.

Preventívna obličková čajová zmes – pripravujeme ju z dvoch dielov vňate zlatobyle a po jednom diele prasličky a stavikrvu. Pijeme niekoľko dní 1 liter čaju denne. Čajová zmes proti tvorbe močových kameňov a obličkových kameňov – zmiešame rovnaké diely koreňa púpavy, vňate prasličky, prhľavy a zlatobyľu a pijeme 1 šálku niekoľkokrát denne.

V Dúbravke na úbočiach a okrajoch lúk a rolí hojne rastie praslička. V ľudovom liečiteľstve sa využívala na tráviace ťažkosti, zápaly pankreasu a močového mechúra. Na zápal močového mechúra zmiešame rovnaké diely vňate prasličky, medvedice, medovky a listu brezy Čaj pijeme dva až trikrát denne asi 10 dní. Na tento problém sa v ľudovom liečiteľstve používal aj ovocný recept. Odšťavíme čerstvé plody čiernych ríbezlí, maliny a jahody. Proti zápalu obličiek bola tiež v Dúbravke požívaná zlatobyľ, breza a bazalka. Zmiešame dva diely vňate zlatobyle a po jednom diele listu brezy, medvedice a bazalky. Čaj pijeme dvakrát denne 7 – 10 dní.

Čajovú zmes na bielkoviny v moči pripravíme z dielov vňate vresu, zlatobyle, prasličky a šalvie. Pijeme 1- 2 šálky ráno a večer. Proti zápalu obličiek sa používalo aj semeno kôpru. Jednu lyžicu semena krátko povaríme v 1 dl vody. Scedíme a osladíme medom, pijeme 1 – 2 týždne nalačno.

Zlatobyl' je najlepším rastlinným liekom na všetky choroby obličiek.

Dúbravka varí s Vojtom Artzom

V januári sa zahrejme v kuchyni

Vianočné sviatky sú za nami, plesové obdobie pred nami. Doprajme si v kuchyni niečo výnimočné. Šéfkuchár a Dúbravčan VOJTA ARTZA dnes radí, ako uvariť chutné bezmäsité jedlo, ktoré zahreje a výnimočné predjedlo. Možno aj „ples“ u vás doma.

Krémové cícerové kari so špenátom

Počet porcií: 5

Obtiažnosť: *

Čas prípravy: 50 minút

Čo potrebujeme:

Pečený cícer :

400 g cíceru z plechovky

1 PL olivového oleja Extra Virgin

1 lyžička morskej soli

1 lyžička korenia Garam Masala

Curry:

2 PL olivového oleja Extra Virgin

1 veľká cibuľa

2 veľké strúčiky cesnaku

1 PL čerstvého zázvoru, strúhaného
4 lyžice zmesi: kari korenie, kurkuma mletá, rímskej rasce mletej,
koriandru mletého
1 ČL čili paprika
800 g cíceru v náleve
400 g paradajky krájané v konzerve
300 ml zeleninového vývaru
alebo podľa potreby
1 kapsula šafran mletý
400 ml kokosového mlieka v konzerve
1 PL cukor alebo podľa chuti
100 g špenát baby praný čerstvý
1 ks šťava z 1 ks limety
1 ČL soli a korenia
500 g uvarenej jazmínovej ryže

Postup prípravy:

1. Pečený cícer: Predhrejte rúru na 180 - 200 °C. Plech vystelieme papierom na pečenie a odložíme bokom.
2. Vložte jednu plechovku cíceru (prepláchnutého a dobre odkvapkaného) do misky a premiešajte s olivovým olejom, soľou a korením Garam Masala.
3. Vložíme na pekáč a pečieme 20 - 25 minút za stáleho miešania, pokiaľ nebude chrumkavý.
4. Curry: Vo veľkej panvici / hrnci zohrejeme olej a pridáme nakrájanú cibuľu, cesnak a nastrúhaný zázvor. Restujeme 2 -3 minúty, pokiaľ cibuľa nezmäkne.
5. Pridáme kari korenie, mletú rímsku rascu, mletú kurkumu, mletý koriander a kúsok nakrájanej čili papričky.

6. Pridáme scedený cícer a restujeme 2 - 3 minúty. Prilejeme zeleninový vývar a necháme zovrieť.
7. Teraz pridáme mletý šafran, drvené paradajky, kokosové mlieko, soľ a korenie. Dusíme cca 10 - 15 minút.
8. Ak chceme, aby kari bolo hustejšie, tak časť cíceru aj so šťavou odoberieme a rozmixujeme. Vložíme naspäť.
9. Pridáme špenát a pokračujeme vo varení ďalšie 2 - 3 minúty, pokiaľ nezvädne. Odstavíme.
10. Ochutíme limetovou šťavou a navrch pridáme opečený cícer. Polejeme olivovým olejom.
11. Podávame s varenou jazmínovou ryžou alebo opečeným pita chlebíkom.

Garam Masala: Koriander, rímska rasca, biele korenie, škorica, muškátový oriešok, kardamóm, klinčeky (zázvor a aníz).

Mušle sv. Jakuba s rezancami, hubami shi-ta-ke a lahôdkovou cibuľkou (predjedlo)

Počet porcií: 4

Obtiažnosť: *

Čas prípravy: 20 minút

Čo potrebujeme:

4 ks hrebenatka / Scallops

/ mušle sv. Jakuba

80 g sezamový olej

100 g shiitake huby čerstvé

50 g huba Shii-take sušená

4 dcl sójová omáčka

2 dcl zeleninový vývar

(alebo podľa potreby)

1 ks šťava z jednej limety

alebo podľa chuti

200 g rezance sušené Tandoori Vimixa alebo dlhé rezance typu linguine

2 PL trstinového cukru

2 g Maldon údená morská soľ

100 g lahôdková cibuľka zelená časť

1 ks paprika čili červená čerstvá

Postup prípravy:

1. Telo mušle zbavíme tvrdšej časti svalu a osušíme papierovým obrúskom. Na jednej strane narežeme ostrým nožom do mriežky.
2. Opečieme na tenkej vrstve sezamového oleja z oboch strán a osolíme.
3. Rezance uvaríme a scedíme.
4. Sušené shii-take namočíme vopred do teplej vody. Scedíme a nakrájame.
5. Čerstvé shii-take huby nakrájame na hrubšie rezance a spolu s nakrájanými sušenými ich opečieme na sezamovom oleji.
6. Sójovú omáčku zmiešame / nariesime zeleninovým vývarom. Pridáme cukor a limetovú šťavu.
7. Pridáme k hubám a krátko povaríme - šťavu redukujeme na požadovanú hustotu.
8. Pridáme uvarené rezance, zľahka premiešame /poprehadzujeme, aby sa rezance obalili omáčkou a hubami.
9. Pripravujeme ideálne vo woku alebo hlbokoj panvici.
10. Nakoniec vložíme ešte prehriať na rezančeky nakrájanú zelenú časť jarnej cibuľky, prípadne čili.

Na trhy pozývala zatúlaná lama

Sviatočné obdobie sa začalo sviatočným podujatím pred domom kultúry. Advent privítala Dúbravka spoločne, hudbou, slovom, stretnutiami, blízkosťou. Počas prvej adventnej nedele rozžiarila nielen prvú adventnú sviecu, ale aj celé priestranstvo.

Pestrý, skoro dvojhodinový program na prvú adventnú nedeľu 1. decembra pripravila Základná umelecká škola Eugena Suchoňa. Spojil skladby z rôznych krajín, v rôznom prevedení.

Prvá časť programu základnej umeleckej školy sa začala o 16-tej popoludní. Po zotmení sa prihlásilo o „slovo“ svetlo a zamyslenie. Adventný veniec požehnali evanjelický farár Libor Bednár a rímsko-katolícky farár Miroslav Bederka, pripomenuli nastávajúci vzácny čas spomalenia, pristavenia a symbolicky spoločne rozsvietili prvú sviečku. Okrem sviece rozžiarila Dúbravka počas prvej adventnej nedele aj vianočnú výzdobu, guľu a stromček. V Dúbravke bude dotvárať atmosféru až do 6. januára.

Po požehnaní a zamyslení pokračoval program základnej umeleckej školy, atmosféru dotvárali stánky s dobrotami a aj dievčatá z folklórneho súboru Klnka, ktoré núkali medovníčky. Stánky vo väčšom a tým aj viac dobrôt priniesli Vianočné trhy. Už tradične dvojdnové podujatie sa začalo netradične a veselo zároveň. Z Minizoo Devín, ktorá bola súčasťou sprievodného programu pred kultúrnym domom, ušla lama. Chytala ju až mestská polícia, ktorá mala poobede 13. decembra na linke 159 až šesť oznamov o lame, ktorá sa pohybuje po ceste a v kolajisku na M. Schneidera Trnavského.

Nakoniec dobrodružná výprava lamy bohato zaznamenaná videami a fotografiami na sociálnych sieťach skončila dobre, a lama s menom Gaš-

tan sa vrátila ku svojim kamarátom z Minizoo Devín pred dom kultúry a vítala návštevníkov trhov. Okrem zvierat boli súčasťou sprievodného programu trhov aj výstava Drotársky advent v galérii kultúrneho domu, stánky s remeselnými výrobkami a dobrotami.

Pódium v piatok patrilo kapelám Salamander a Leny's band, sobotný program najskôr pozýval deti Z rozprávky do rozprávky, potom sa ozvala speváčka Marcela Molnárová a vokálna skupina Voising.

V chladnejšom decembrovom počasí sa ľudia zahrievali nielen vareným vínkom či punčom, ale aj tancom a atmosférou stretnutí priateľov, susedov, Dúbravčanov.

[Predstavila sa komunita z Dražickej](#)

Advent otvoril záhradu

Komunitná záhrada na Dražickej ukončila sezónu podujatí vydarenou komunitnou vianočnou akciou. Dúbravčania prijali pozvanie na kapustnicu a stretnutie.

Advent sa otvoril spoločne aj v Komunitnej záhrade na Dražickej. Presne na prvú adventnú nedeľu 1. decembra tu dobrovoľníci zorganizovali podujatie s názvom Vianočná kapustnica v komunitnej záhrade.

„Vianočná kapustnica v našej komunitnej záhrade sa stala miestom, kde sa stretli deti, dospelí aj najstarší z našej komunity,“ hodnotila za komunitu organizátorov Katarína Nemčeková. „Bolo krásne sledovať, ako si ľudia vychutnávali pravú vianočnú atmosféru so svojimi susedmi pri teplom víne s chutnými lokšami, domácej kapustnici za znenia živej hudby. Záhrada ožila radosťou a spolupatričnosťou, ktorú umocnili vianočné stromčeky ozdobené škôlkarmi z Dúbravky. Táto akcia nám opäť pripomenula, aké dôležité je budovať komunitu a zdieľať spoločne radostné chvíle.“ Deti sa mohli zahriať pri štafetách, ktoré zorganizoval nedávno otvorený priestor LOFT - športové centrum na Nejedlého a symbolicky všetci pri debata o otužovaní a ako s ním začať, ktorú viedol miestny poslanec Štefan Maceják.

Dúbravčania sa tak mohli zoznámiť s priestranstvom nielen spoločného záhradníčenia, ale aj podujatí. Komunitná záhrada v lokalite Dražická vznikla z iniciatívy ľudí z OZ Dúbravčan.

Akciu podporilo aktívne aj neďaleké Rodinné centrum Macko, Cukráreň u Mirky, Vinotéka Merlot, Maranello Ristorante, Cisárov pekáč.

Podujatie pod záštitou starostu

Koncert bol sviatkom

Vianočný koncert v Dúbravke je už tradíciou. Tento rok zaplnila hudobná udalosť Kostol Duha Svätého oproti kultúrnemu domu.

Druhá adventná nedeľa patrila v Dúbravke koncertu v Kostole Duha Svätého pod záštitou starostu Dúbravky Martina Zaťoviča. Koncert krásne vytvoril sviatočnú atmosféru a mal duchovný charakter. Vstup bol voľný pre všetkých, ktorí si chceli prísť vypočuť hudbu a zažiť atmosféru predvianočného času v kostole s blízkymi. Program zostavovala Základná umelecká škola Eugena Suchoňa Bratislava.

Divákovi zahrali Emília Lehotská, Vladyslav Panchenko, Ján Fic, Júlia Petkaničová, Karin Lukáčová, Vladimír Kubištík, Soňa Radulová, Jaroslava Beladičová, Jana Pastorková, Jana Ružovičová, Juraj Ružovič a „Nejaká Kapela“ (súbor študentov konzervatória a vysokej školy). Umelci zahrali skladba Bacha, Vivaldiho, Schuberta a ďalších.

Hostom sa prihovril farár Miroslav Bederka aj starosta Martina Zaťoviča. Divákmi boli prevažne staršie ročníky. O to milšiu atmosféru podujatie malo.

Dúbravské zvyky alebo čo sa spájalo s jednotlivými dňami záveru roka

Na Katarínu sa tancovalo, na Luciu čarovalo

Katarínske tance boli posledné v roku. Zabávalo sa tak až do rána. Na Luciu sa dúbravské dievčatá obliekli do bieleho, hlavu si zavinuli do bielej plachty, tvár si omúčili a na Vianoce chodil po večeri po dedine pastier. Aké boli zvyky v Dúbravke v adventnom období?

Podstatná časť výročných obyčajov v Dúbravke sa sústredila do obdobia neskorej jesene a zimy, keď skončili celoročné práce. Ľudia si mohli trochu oddýchnuť a začať s prípravou vianočných sviatkov. Tým však ešte predchádzali významné dni spojené s dlhoročnými tradíciami, poverami a zvykmi.

Marcin, Katarína, Ondrej

Na Marcina sa skončila služba pastierovi dobytka a oviec. Ten potom obchádzal všetkých dedinčanov, ktorým spásal v lete statok, s brezovými prútmi. Majitelia si prútiky zastokli na maštalné dvere, aby im požehnali statok. Kedysi sa brezovými prútmi vyhánal dobytok na pastvu, no neskôr sa nimi už len strašili deti, že dostanú s „marcinem“, ak nebudú poslúchať. Pastier si väčšinou z domov odnášal fazuľu, múku, orechy, ale aj obilie, ktoré bolo súčasťou jeho platu.

Koniec novembra znamenal ukončenie zábav. Hovorilo sa, že Katerina muziku zakazuje a Ondrej zaväzuje. Katarínske tance boli teda posledné v roku. Preto bývali obzvlášť veselé, navštevované aj obyvateľmi susedných dedín. Neraz trvali až do samého rána a nezaobišli sa bez bitiek chlapcov o svoje dievčatá. V Dúbravke na Katarínu staré ženičky vymetali dom aj povalu, aby odtiaľ vyhnali strigy. Mládenci od tohto dňa až do Vianoc plieskali bičmi, aby hlukom vypudili nečisté sily z dediny.

Mikuláš, Lucia

Na Mikuláša chodili po Dúbravke mladí chlapci prezlečení za Mikulášov a čertov. Mali na sebe vyvrátené kožuchy a vysoké čiapky, čerti boli v čiernom, obtočení reťazami. Mikuláši podľa predbežne schválenej dohody s rodičmi mohli postrašiť deti a klásť im konkrétne otázky o správaní a nabádať ich k poslušnosti. Za odmenu dostali ovocie, oriešky a sladkosti. Nechýbal ani zvyk položiť si vyčistené topánky pod okná alebo k dverám. Neposlušné deti si v nich ráno našli uhlie, zemiaky alebo prútik.

Na Luciu sa dúbravské dievčatá obliekli do bieleho, hlavu si zavinuli do bielej plachty a tvár si omúčili. Chodili od domu do domu s krížikom, ktorý gazdiná musela pobozkať. Husacími krídlami omietali kúty domov, všetko ale robili v tichosti, aby ich domáci nespoznali. Tieto obchôdzky však skoro zanikli.

Od Lucie do Štedrého dňa si dievčatá mohli vyveštiť svojho budúceho manžela. Verili napríklad v to, že prvý mládenec, ktorého stretnú cestou domov z polnočnej omše, sa stane ich

manželom. Iné každý deň spaľovali jeden z trinástich poskladaných lístkov, na ktorých boli napísané mená mládencov. Posledný lístok otvorený pred polnočnou omšou prezrádzal meno budúceho partnera. Staré dievky si dávali do vázy odrezané vetvičky z čerešne. Ak im do Vianoc rozkvitli, mali nádej, že sa ešte vydajú.

Predvianočné obdobie a Štedrý deň

Dvanásť dní pred Vianocami sledovali dúbravskí hospodári počasie. Každý deň predstavoval jeden mesiac v roku a podľa toho, aké bolo počasie v tieto dni, také malo byť v jednotlivých mesiacoch. Predvianočné obdobie sa nieslo v znamení príprav na nastávajúce sviatky. Gazdiné si však dávali pozor, aby si posledný týždeň pred Vianocami nič nepožičali, pretože s cudzou vecou by si mohli do domu priniesť nešťastie. Hospodári sa zas snažili vyrovnať všetky dlhy, a to hlavne u krčmára.

Príprava na vianočné sviatky vrcholila na Štedrý deň. Na Vianoce platil prísny zákaz pracovať. Robili sa len činnosti spojené so sviatkami. Gazdiné pripravovali vianočné jedlá, piekli chlieb, koláče a muži chystali krmivo pre zvieratá a drevo na kúrenie. Po večernom zvonení sa domáci pomodlili, gazda nalial každému víno a povedal prípitok. Jeden z dúbravských prípitkov znie nasledovne: „Vinšujem Vám šťastné sviatky, aby Vám dal Pán Boh zdravie, šťastie a po smrti kráľovstvo nebeské.“

Po večeri chodil po Dúbravke pastier. Trúbil a plieskal bičom. Ľudia vedeli, že ho na jar budú znova potrebovať a tak si ho uctili slaninou, chlebom, tí zámožnejší aj fľaškou vína.

S polnočnou omšou boli v Dúbravke spojené niektoré praktiky ľúbostnej mágie. Dievča pred omšou triaslo orgovánom a hovorilo: „Trasem, trasem bes, ozvi sa mi pes, či príde môj milý dnes.“

Z ktorej strany zabrechal pes, odtiaľ mala mať muža.

Ak sa dievča chcelo rýchlo vydať, mala sa z polnočnej ponáhľať rýchlo domov. Podobne gazda, ktorý chcel mať úrodu z poľa zvezenú medzi prvými, mal sa ponáhľať z kostola domov.

Sviatky a Nový rok

Prvý sviatok vianočný už ale platil zákaz akýchkoľvek návštev. Bol to deň strávený v rodinnom kruhu s bohatým tradičným obedom, ktorý pozostával z dusenej kapusty, bravčového mäsa a domáceho chleba. Druhý vianočný sviatok, na Štefana, už bolo dovolené robiť nejaké práce. A ak gazdiné umyli riady, pozametali a navarili, muži opatrili kone a dobytok, vyčistili maštale. Kedysi bolo meno Štefan pomerne časté a tak chodila po Dúbravke celá kapela a mladí si neraz aj zatancovali. Ľudia si dávali v kostole posvätiť víno, ktorému pripisovali ochranný účinok pred chorobami.

Poslednému dňu v roku sa nevenovala taká pozornosť ako teraz. Väčšinou sa dedina zišla na silvestrovskej zábave, kde si o polnoci navzájom zaželali šťastný nový rok a do svitu boli všetci doma.

Na Nový rok sa na návštevy nechodilo, ľudia si vychutnávali domácu vianočnú atmosféru až do Troch kráľov. V tento deň chodili po Dúbravke trojice chlapcov preoblečených za troch kráľov. Gašpar mal bielu košeľu, Melicher červený sveter a Baltazár bol celý v čiernom. Niekedy mali na hlavách biele papierové koruny. Nosili so sebou svätenú trojkráľovú vodu a kriedu. Týmto predmetom pripisovali ľudia ochrannú moc pred nečistými silami. Vodou svätili príbytok, kropili ňou obilné polia, ale aj vinohrady a záhrady, aby mali všade dobrú úrodu. Kriedu hádzali do ohňa pri veľkých búrkach, aby sa utíšilo hromobitie. Po Troch kráľoch sa vianočná atmosféra pomaly vytratila a dedina sa vrátila do svojho celoročného pracovného kolobehu. Blížili sa Hromnice, ale o tom až nabudúce...

Foto: Adobe Stock Photo

Úspech na majstrovstvách sveta v latinskoamerických tancoch aj pre Dúbravku

La Portella si vytancovala cenné kovy

Tanečná škola La Portella, ktorá pôsobí vo viacerých mestách, no má základňu v Dúbravke na Koprivnickej, zavŕšila úspešný rok v macedónskom Skopje. Dievčatá sa stali vo veľkej formácii salsa majsterkami sveta roku 2024.

Od 18. do 21. novembra sa konali v macedónskom Skopje IDO World Latin Style Championship, čiže majstrovstvá sveta v latinskoamerických tancoch. Organizovala ich Medzinárodná tanečná organizácia IDO, ktorá je jedným z dvoch hlavných organizátorov na svete s oprávnením na usporiadavanie majstrovstiev sveta v rôznych tanečných štýloch.

Novembrová súťaž sa zameriavala iba na latinskoamerické tance, napríklad salsa, bachata, čača, merengue, v sólo, duo aj párovom prevedení. Počas majstrovstiev v rôznych kategóriách súťažilo vyše 2000 tanečníkov z viac než 200 krajín. Porotu tvorili profesionáli z 10 rôznych krajín.

„Bola to naozaj súťaž veľkého štýlu s ceremoniálom jednotlivých krajín, vlajkami, hymnami,“ približovala atmosféru Nelly Portella, zakladateľka tanečnej školy. „Jednotlivé dni boli rozdelené podľa tanečných štýlov, vekových kategórií od detí, juniorov, dospelých a seniorov.“

Tanečníčky La Portella súťažili najmä v detskej a juniorskej vekovej skupine. Vo veľkej formácii salsa sa stali majsterkami sveta roku 2024 a v malej skupine v tanečnom štýle bachata získali striebro, malej skupine Caribbean show taktiež strieborné ocenenie. Nechýbal ani bronz, a to v kategórii karibská show s veľkou formáciou. V sólach a duách sa umiestnili malé veľké tanečníčky Olívia Portella a Sára Vesek. Ich duo odchádzalo z Macedónska so striebrom. „Táto súťaž svetového formátu je naozaj známa obrovskou a veľmi silnou konkurenciou. Sme hrdí na naše dievčatá, že nás a Slovensko svojimi úspechmi takto krásne reprezentovali a uspeli

nad očakávania,“ dodala Nelly Portella. „Odchádzali sme dojatí a plní umeleckých zážitkov a inšpirácií, odhodlaní o rok opäť zvíťaziť.“

Počas končiaceho roku 2024 mala La Portella aj ďalšie úspechy. V apríli uspela na WADF WORLD CUP, čiže majstrovstvách sveta vo Varšave. Dievčatá z tanečnej školy tu získali zlatý titul a stali sa tak majsterkami v kategórii Karibská show s veľkou formáciou, zlato si vytancovali aj v kategórii malá skupina karibská show.

Ďalšou úspešnou súťažou boli Majstrovstvá Slovenska v máji 2024 v Nitre, kde získali strieborné ocenenie s veľkou formáciou v tanečnom štýle bachata. V kategórii Karibská show si odniesli zlato. Darilo sa im aj v súťaži Tanečná skupina roku 2024, kde sa stali víťazkami SR a získali zlato v kategórii latino v Banskej Bystrici a vo finále CZ/SR v Prahe získali nádherné striebro s rovnakou choreografiou.

Občianske združenie La Portella prevádzkuje tanečnú školu pre deti od 3 do 15 rokov. Venuje sa prevažne latino tancom a tanečnej príprave. Okrem Dúbravky, kde má na Koprivnickej materskú pobočku, pôsobí na ďalších štyroch miestach v Bratislave a aj Trnave, Žiline, Stupave a Svätom Jure.

(lum)

Tanečná škola La Portella

Koprivnická 9/E

je materská pobočka školy.

0911 767 333, www.laportella.sk, laportellask@gmail.com

Striebro a zlato z Talianska

Na konci novembra sa akrobatky zo štúdia Aerial Wings, ktoré trénuje v telocvični na Základnej škole Pri kríži, zúčastnili majstrovstiev sveta vo vzdušnej akrobacii POSA World Championship v talianskom meste Cesenatico. Dievčatá odišli s cennými kovmi. Porotu očarila Veronika Poláková, ktorá zvíťazila v zostave na kruhu, takzvanom hoope, v konkurencii 23 účastníčok. Striebróm ocenila porota podmanivý výkon dua Amélie Mlynárovej a Olívie Slobodovej, rovnako na kruhu. Akrobatické duo má za sebou nejedno víťazstvo doma aj za hranicami. Darilo sa im aj na novembrovej celoslovenskej súťaži Aerial Art Slovakia 2024, kde dievčatá zvíťazili medzi profesionálmi. Aerial Wings štúdio si zo súťaže v Karlovej Vsi odnieslo celkovo 6 medailí, z toho štyri zlaté a dve strieborné.

(lum)

Úspechy klubu Ariwa Gym

Klub Ariwa Gym, ktorý po presťahovaní otvoril v septembri veľkú tréningovú halu v areáli Technického skla a spája gymnastiku, parkour a vzdušnú akrobáciu, sa počas novembra zúčastnil viacerých súťaží.

Na súťaži v športovej gymnastike v 2. kole slovenského pohára C v Trnave si 9. novembra vybojovala Hanka Šimonová zo Základnej školy Pri kríži krásne prvé miesto. Mnohé cenné kovy si odniesli dievčatá z klubu aj z celoslovenskej súťaže Aerial Art Slovakia 2024, ktorá zaplnila 23. novembra priestory Kamel klubu v Karlovej Vsi. Zlato si tu vybojovali – Sára Koleníčková (Základná škola Beňovského), Kristína Marcinátová (Základná škola Pri kríži), Eliška Dedíková (na foto), striebro si odniesli – Izabel Ďurošková, Karolína Hanková (až dve mediale), Eliška Palková (Základná škola Pri kríži), Eliška Zverková (Základná škola Sokolíkova), Veronika a Evka (duo)

Z bronzu sa tešili – Hana Dedíková, Simonka a Sofia (duo). Chlapci počas tohto novembrového víkendu zas reprezentovali klub na majstrovstvách v parkoure v Brne. Až 12 ocenení pre dúbavský klub za jeden víkend! Krásne výkony, skvelá reprezentácia.

(lum)

Majster sveta z Dúbravky

Macedónske Skopje sa spájalo túto jeseň aj s majstrovstvami sveta v street dance a podobne tu uspel dúbavský klub. Tanečníci z District Dance, klubu ktorý trénuje v priestoroch na Lysáckovej, si na IDO MS street show a SP DiShow 2024 vybojovali až päť medailí, a to v detskej aj hlavnej kategórii.

S titulom majstra sveta v detskej kategórii street dance show odchádzal Matias Griger. Vice-majsterkou sveta v hlavnej kategórii sa stala Emma Grigerová, ktorá sa umiestnila rovnako na druhom mieste aj v duo spolu s Bibianou Csabiovou. Ďalšie striebro patrilo dvojici v detskej kategórii – duo Matias Griger a Diana Sásiková. Darilo sa aj skupinovým formáciám. Tretie miesto v detskej kategórii si odniesla skupina v Street Dance Show.

(lum)

PRÍPRAVNÉ PROCESY SA SKONČILI, ZÁVEREČNOU VÝZVOU SÚ FINANČIE

Stavebné povolenie ako míľnik

Netrpezlivo očakávaná modernizácia štadióna Športového centra polície na južnom okraji Dúbravky má nový míľnik. Je ním vydané stavebné povolenie ako završenie trojročného administratívneho procesu.

Termíny plánovaného začiatku i ukončenia rekonštrukcie a dostavby ešte nie sú známe rovnako ako rozpočet a zdroje na jeho pokrytie. Realistické odhady majú podobu stredných desiatok miliónov eur. Z finančných i prevádzkových dôvodov prichádza do úvahy aj etapizácia.

Multišportový komplex na ploche 5,7 ha vznikne na báze futbalového štadióna postaveného v 80. rokoch minulého storočia. Drevo-ocelová tribúna ako dominanta súbežná s Karlovesko-dúbravskou radiálou zostane zachovaná. Pojme napríklad ubytovaciu sekciu a administratívne priestory po presune sídla ŠCP z Petržalky.

Smerom od Harmincovej tribúny doplní podobne vysoká hala na úpolové športy a kolektívne loptové odvetvia. Pre vodný slalom a rýchlostnú kanoistiku vzniknú podmienky na tzv. suchú prípravu, čo okrem posilňovne sprevádzanej regeneračnou časťou znamená špeciálne tréningové priestory – to všetko v prízemnom objekte so zdieľanými funkciami vrátane centrál-

neho vstupu do areálu. Strelnica smerom od Líščieho údolia bude mať parametre, ktoré dosiaľ na Slovensku nie sú k dispozícii. Porovnateľným unikátom sa stane 120-metrový bežecký tunel so šiestimi dráhami ako východné ohraničenie futbalového ihriska. Za týmto predelom s presklenou fasádou smerom k Čerešňiam v terénne nižšej zóne ponuku rozšíri atletický štadión so 400-metrovým oválom, sektormi, ale aj tréningovým futbalovým a multifunkčným ihriskom. Bonusmi budú cyklodráha a bežecký chodník.

Nový areál ŠCP podľa projektu ateliéru MUUR sa stane centrom vrcholového a výkonnostného športu pre Bratislavu, zjednoduší klubom výchovu mládeže a poslúži na rezortnú výcvikovú činnosť.

Dúbravka vyskúšala šípkový turnaj v DKD

Šípkový turnaj na Slovensku kvitnú

Dúbravka zorganizovala šípkový turnaj jednotlivcov mužov a žien. Štartovné sa neplatilo. Prvý ročník, možno skúšobný, no veríme, že nie posledný. Mestská časť zorganizovala šípkový turnaj. Na konci novembra zaplnilo modrú sálu Domu kultúry Dúbravka na niekoľko hodín 25 súťažiacich, organizátori a riaditeľ turnaja Radek Šatka.

Turnaj podporil starosta Dúbravky Martin Zaťovič, ktorý prevzal nad podujatím záštitu. Na regulárnosť dohliadal viac ako 40-násobný majster Slovenska v šípkach Oto Zmelík. Ako prezradil videoredaktorovi Róbertovi Lattacherovi, šípkový turnaj na Slovensku momentálne kvitnú. „Zobral si ich pod svoje krídla František Šulc, bývalý hádzanársky reprezentant, ktorý povzniesol slovenské šípkové na európsku úroveň a čo sa týka organizácie na svetovú úroveň.“

Povzbudiť súťažiacich prišli aj miestni poslanci Pavel Vladovič, Mário Borza a Juraj Vondrášek.

(red)

Vianočný bowlingový turnaj

Nielen Dúbravská bowlingová liga seniorov, ale už aj vianočný turnaj seniorov patria k tradičným a obľúbeným športovým akciám skôr narodených Dúbravčanov. V utorok 26. novembra turnaj otvoril starosta mestskej časti Martin Zaťovič spolu s vicestarostom Mariánom Bohunským. Okrem vianočných koláčov sviatočnú atmosféru umocnila aj kapustnica na záver turnaja.

Výsledky: Muži: Ľubo Škoviera, Milan Mizner, Vlado Gajdoš. Ženy: Nela Uhráková, Nela Drápalová. Terézia Vizínová.

(red)

Zápis do La dansa school na rok 2025

Miluješ tanec? Chceš sa učiť a napredovať? Hľadáš partiu skvelých dievčat? TANCUJ S NAMI! Príď si od 8.1. do 8.2. vyskúšať 4 po sebe idúce lekcie. My sa pozrieme, ako ti to ide a ty sa pozrieš, ako to u nás beží.

LA DANSA SCHOOL je škola s 28-ročnými skúsenosťami. Ponúkame tanečnú výuku na profesionálnej úrovni a nie len tanečný, ale aj osobnostný rast. Okrem tréningov a letných táborov a campov aj tanečné vystúpenia, účinkovanie v tv, natáčanie klipov a prezentácie so známymi umelcami.

LA DANSA MINI vek 4 - 5

utorok a štvrtok 16.00 - 17.00 h

LA DANSA KIDS vek 6 - 7

utorok a štvrtok 17.00 - 18.00 h

LA DANSA GIRLS vek 8 - 9

utorok a štvrtok 18.00 - 19.00 h

LA DANSA QUEENS vek 10 - 11

pondelok a streda 18.00 - 19.00 h

LA DANSA TEENS vek 12 - 14

pondelok a streda 17.00 - 18.00 h

LA DANSA GROUP vek 15 - 19

pondelok a streda 16.00 - 17.00 h

LA DANSA PROFI vek 20 - 25

piatok 18.00 - 19.30 h

LA DANSA SCHOOL

Pri Hrubej lúke 5

0905557113

info@ladansa.sk

www.ladansa.sk